

VÕRU MAAKONNA ARENGUSTRATEEGIA 2035+

Lisa 3 Tegevuskavad

Võru maakond

2026

Tegevuskavad

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid		Teostaja	
								Allikas		Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1. Tervis ja heolu ning siseturvalisus											
VE1.1. Meie inimene elab tervena ja kaua.											
Tegevussuund 1.1.1. Laste ja noorte vaimne tervis.											
1.1.1.1. Võru maakonna laste ja noorte vaimse tervise edendamiseks noorte elus tasakaalupunkti leidmise protsesside algatamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x	x				SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, haridusasutused, noortekeskused, huvihariduses tegutsejad, kõrgkoolid
1.1.1.2. Uimastite alane ennetustöö.	x	x	x	x	x	x				SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja teised partnerid
Tegevussuund 1.1.2. Vanemluse toetamine.											
1.1.2.1. Võru maakonna laste ja noorte vaimse tervise edendamiseks vanemlike oskuste toetamise süsteemse protsessi loomine ja rakendamine.	x	x	x	x	x	x				SA Võrumaa Arenduskeskus	KOV, haridusasutused
1.1.2.2. Perepesade loomine ja arendamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid, KOV		KOVid	MTÜd
VE1.2. Meie inimene leiab eneseteostust.											
Tegevussuund 1.2.1. Võrdsed võimalused kõigile.											
1.2.1.1. Avaliku ruumi ja hoonete ligipääsetavuse parandamine. Uute ehitiste ja rajatiste kavandamisel peame silmas nende ligipääsetavuse tagamist erinevatele ühiskonnagruppidele.	x	x	x	x	x	x				KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.2. Avalike ürituste korraldamisel kõigi eagruppide ligipääsetavuse ja erivajadusega inimeste vajaduste ja võimalustega (WC-d, liikumisteed jne) arvestamine.	x	x	x	x	x	x				KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.3. Avalik sektor tööandjana viljeleb paindlikku ja töötaja, sh ka erivajadustega inimeste, vajadustega arvestavat töökorraldust.	x	x	x	x	x	x				KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.4. Avalikus sektoris tööelu korraldamine viisil, mis võimaldab ühildada töö- ja pereelu ning leevendada seeläbi soolist palgalõhet.	x	x	x	x	x	x				KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
1.2.1.5. Tööandjate teadlikkuse suurendamine erinevate ühiskonnagruppide potentsiaalset ning neile tööturul mitmekesiste võimaluste loomise toetamine.	x	x	x	x	x	x			Eesti Töötukassa	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.6. Haavatavamate ühiskonnagruppide teadlikkuse suurendamine oma õigustest ja võimalustest tööturul ning täiendõppes ning oma õigust eest seismise võimekuse toetamine.	x	x	x	x	x	x			Eesti Töötukassa	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.7. Laste ja noorte vaimse tervise edendamiseks vajalike baasteenuste kaardistamine ja parem kättesaadavus ning spetsialistide piisava arvu tagamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOV, haridusasutused, vaimse tervise teenust pakkuvad asutused, lapsevanemad
VE1.3. Meie inimene on kaitstud ja hoitud. Elanikel on võrdsed võimalused, toimivad sidusad kogukonnad ja võrgustikud.										
Tegevussuund 1.3.1. Kogukond on usaldusväärne partner omavalitsustele sotsiaalteenuste osutamisel ning turvalisuse loomisel ja tagamisel.										
1.3.1.1. Külavanemate rolli täpsustamine ja nende osaluse suurendamine kohaliku elu otsustusprotsessides, sh heaolu tagamisel (varane märkamine, abivajaduse hindamine, "sotsiaalne valve", kogukonnateenuste korraldamine jms). Samuti külavanemate toetamine oma rolli elluviimisel.	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.2. Jagamismajanduse arengu toetamine ja kogukondadele tingimuste loomine sotsiaalse ettevõtluse arendamiseks, sh avalikule sektorile partnerluse arendamiseks hoolekandeteenuste korraldamisel.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.3. Vabatahtlike aktiivsem kaasamine kogukonna ja hoolekande teenuste osutamisse, vabatahtlike toetamine ja tunnustamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.4. Kogukondade aktiivsem kaasamine kogukondliku heaolu tagamisel (vabatahtliku töö võimaluse pakkumine, ühised ettevõtmised, talgupäevad, nõrgemas positsioonis olevate inimeste abistamise võimaluste loomine ja nende kaasamine jne) ning kogukondade omavahelise koostöö soodustamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1.3.1.5.Vabatahtliku tegevuse toetamine kogukondade turvalisuse tagamisel (abipolitseinikud, vabatahtlikud päästjad, kaitseliit, punane rist).	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.6. Kogukonna turvalisuse suurendamine.	x	x	x					Siseministeerium	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	kogukond, asutused ja organisatsioonid, erasektor
Tegevussuund 1.3.2. Kaasame kogukonna avalike teenuste loomisele ja osutamisele.										
1.3.2.1. Teadlikkuse suurendamine avatud valitsemisest, teadliku kaasamise ja koosloome mudelite, meetodite, võimaluste (füüsilised, digitaalsed) järjepidev juurutamine ja kasutamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.2.2. Kohalike kogukonnakeskuste rajamine ja arendamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
Tegevussuund 1.3.3. Sotsiaalhoolekande süsteem on jätkusuutlik.										
1.3.3.1. Koostöö tihendamine tervishoiu, sotsiaal- ja haridussüsteemi ja kogukonna vahel, et liikuda enam inimese vajadustest lähtuva ja tõhusa abi korraldamise suunas.	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.3.2. Uuenduslike lahenduste ja teenuste arendamine sotsiaalvaldkonnas.	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.3.3. Erivajadustega lastele ja noortele õppimiseks, tugiteenusteks ja eneseteostuseks võimaluste loomine omavalitsuste koostöona.	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
1.3.3.4. Sotsiaaltranspordi teenuste ühtne korraldus, mis arvestab piirkonna eripära ning vajadusi ning loob võimalused tõhusaks ressursikasutuseks.	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.3.5. Sotsiaalteenuste ja asutustes pakutavate sotsiaalhoolekande teenuste arendamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.3.6. Kodus elamist toetavate sotsiaalteenuste või hoolduskoormust leevendavate teenuste arendamine.	x	x	x	x	x			KOV, fondid	KOVid	
1.3.3.7. Abi- või toetusvajaduse süvenemist ennetavate meetmete kättesaadavuse parandamine.	x	x	x	x	x			KOV, fondid	KOVid	
1.3.3.8. Vanemaalistele suunatud teenuste arendamine.	x	x	x	x	x			KOV, fondid	KOVid	
Tegevussuund 1.3.4. Kättesaadav arstiabi.										
1.3.4.1. Esmatasandi arstiabi kättesaadavuse tagamine väljaspool Võru linna olemasolevates perearstikeskustes ja neis piirkondades arstiabi kättesaadavuse toimetudeli arendamine.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOVid, abiprogrammid	KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.2. Koostöö tihendamine ja info vahetamine tervishoiuteenuste pakkujate, omavalitsuste, riigiasutuste, ülikoolide jt osapooltega, et tagada tervishoiu valdkonnas personali olemasolu.	x	x	x	x	x	x			SA Arenduskeskus koostöös KOV, kõrgkoolid, Haigekassa, Terviseamet	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.3. Lõuna-Eesti Haigla arendamine piirkondliku tervishoiuteenuste keskuseks ja haigla tegevussuundade elluviimine.	x	x	x	x	x	x			Lõuna-Eesti Haigla	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.4.MTÜ Lõuna - Eesti Erihooldusteenuste Keskuse arendamine piirkonna/regiooni komeptentsikeskuseks.	x	x	x	x	x	x			MTÜ LE EHTK	KOV, SA Võrumaa Arenduskeskus

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
Tegevussuund 1.3.5. Avatud ja kaasav juhtimine.										
1.3.5.1. Avaliku sektori juhtimise koolituste läbiviimine ja omavalitsuste juhtimisprotsesside tõhustamiseks vajalike uuringute läbiviimine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.5.2. Innovatsiooni toetava kompetentsi (ajustrusti) laiendamine, koostöö arendamise valdkonna ekspertidega.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.5.3. Vunki mano! loometalgute jt innovatsiooni soodustavate ürituste korraldamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.5.4. Innovatsiooni panustajate tunnustamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.5.5. Era- ja kolmanda sektori rolli ja avaliku sektoriga koostöö suurendamine heaolu valdkonnas.	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.5.6. Heaolu teenuseid ja tooteid arendavate ja pakkuvate ettevõtete arengu toetamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid		Teostaja	
								Allikas		Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
1.3.5.7. Avalike põhi ja/või tugiteenuste ostmine või delegerimine.	x	x	x	x	x	x				KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.5.8. Sotsiaalse ettevõtluse arengu toetamine.	x	x	x	x	x	x				KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
Tegevussuund 1.3.6. Elanikel on teadmised ning valmisolek tegutsemiseks muutunud oludes sh kriisisituatsioonides.											
1.3.6.1. Kriisivalmiduse (koostöö vastutavate institutsioonidega) suurendamine.	x	x	x	x	x	x				SA Võrumaa Arenduskeskus	PPA
1.3.6.2. Nursipalu harjutusväljaku laiendamise kavandamisel selgitada plaanitavad tegevused, mõjuulatus ja leevendusmeetmed arvestades kohalike elanike, ettevõtjate ja omavalitsuste huvisid.	x	x	x	x	x	x				Kaitseministeerium, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus
1.3.6.3. Võru maakonna arengu tagamiseks tehakse koostööd Kaitseministeeriumi ja allstruktuuridega.	x	x	x	x	x	x				SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	Kaitseministeerium, allstruktuurid
1.3.6.4. Elanikkonna teadlikkuse tõstmine kriisivalmidusest (sõjaline sissetung, evakuatsioon, migratsioon jms).	x	x	x	x	x	x				Kaitsevägi, PPA	Päästeamet
1.3.6.5. Balti kaitsevõõndi kavandamisel selgitada plaanitavad tegevused, mõjuulatus ja leevendusmeetmed arvestades kohalike elanike, ettevõtjate ja omavalitsuste huvisid.	x	x	x	x	x	x				Kaitseministeerium	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, Setomaa vald
VE1.4. Maakonna tööhõive on kõrge. Kvaliteetne tööelu aitab tagada ettevõtluse.											
Tegevussuund 1.4.1. Sotsiaal- majandusliku ebavõrdsuse vähendamine maakonnas. Hooliv omavalitsus.											
1.4.1.1. (Avalike) teenuste arendamine, mis toetavad haavatavamate ühiskonnagruppide osalemist tööturul ja täiendõppes.			x	x	x	x				Töötukassa, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.5. Tervise ja heaolu ning siseturvalisuse valdkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid).											
1.5.1. Perearstikeskuste ja -punktide parendamine.	x	x	x	x	x	x				KOV, perearstid, MATA	KOVid
1.5.2. MTÜ Antsla Tervisekeskuse (hooldekodu osa) soojustamine	x	x	x	x	x	x	300 000		MTÜ Antsla Tervisekeskus, fondid	MTÜ Antsla Tervisekeskus	Antsla vald
1.5.3. Rõuge valda hoolekandeesutuse rajamine.	x	x					2 000 000		KOV, fondid	Rõuge vald	
1.5.4. Setomaa valla hooldekodu rekonstrueerimine (galerii).	x	x	x	x	x	x	100 000		KOV, erasektor, CO2 programm	Setomaa vald	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1.5.5. MTÜ Toetuskeskus Meie tegevuseks sobivate ruumide arendamine.	x	x	x	x	x	x		MATA, MTÜ Toetuskeskus Meie, fondid	MTÜ Toetuskeskus Meie	
1.5.6. Nõõrimaa Tugikodu ehk teenusekeskuse arendamine, sh hoone energiatõhususe suurendamine, hoiuteenuse ja koduteenuse arendamine, jne.	x	x	x	x	x	x	1 007 000	MATA, fondid, KOVid	Võru linn	KOVid
1.5.7. Võru F. R. Kreutzwaldi 55 hoone (pargikodu) projekteerimine ja rekonstrueerimine eluaseme tagamise teenuse osutamiseks.	x	x	x				300 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	
1.5.8. Vastseliina Hooldekodu fassaadi soojustamine ja viimistlemine.							400 000	MATA, fondid	Vastseliina Hooldekodu OÜ	
1.5.9. Kaasaegse sotsiaalhoolekande asutuse rajamine Võru maakonda.						x		MATA, KOV, fondid	KOVid	
1.5.10. Ligipäätavuse tagamine avalikele teenustele. Avaliku ruumi ja teenuste ligipäätavuse tagamine füüsiliste ja vaimsete erivajadustega inimestele.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOV, fondid	KOVid	
1.5.11. Vana-Vastseliina sotsiaalimaja küttesüsteemi ehitamine.			x	x			100 000	KOV, fondid	Võru vald	
1.5.12. Krabi Kodu hooldekodu eri teenustasemetega väljaarendamine.	x	x					200 000	Fondid, erasektor	OÜ Krabimaania	
1.5.13. Võru vallas kogukonnapõhiste teenusmajade arendamine, sh toetatud eluaseme rajamine.						x	500 000	KOV, fondid	Võru vald	
1.5.14. Luutsniku kriisiõppekeskuse arendamine ja parkla rajamine.		x	x	x			200 000	Fondid	Luutsniku Pääste-Ennetuskeskus MTÜ	
1.5.15. Võru linna kogukonnakeskuse rajamine.	x	x	x	x	x	x	4 500 000	Erinevad fondid, MATA	Võru linn, organisatsioonid	SA Võrumaa Pensionäride Päevakeskus, MTÜ Võru Noortekeskus, Võru vald
1.5.16. Võru linna pansionaat-teenusmaja rajamine.						x	3 520 000	Erinevad fondid, MATA	Võru linn, organisatsioonid	
1.5.17. Ajutise hoiuteenuse arendamine ja selleks ruumide kohandamine.		x	x				400 000	Fondid, Võru linn	Võru linn	
1.6. Tervise ja heaolu ning siseturvalisuse valdkonna investeeringud (kohaliku mõjuga projektid).										
1.6.1. Elamufondi arendamine (sh sotsiaal- ja munitsipaalruumide, elamukruntide, taristu) arendamine vastavalt KOVide arengudokumentidele.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid ja erasektor	KOVid	Erasektor, elanikud
1.6.2. Sotsiaal- ja kogukonnateenuste arendamine vastavalt KOVide arengudokumentidele.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	KOVid	
1.6.3. Väiksema abi- ja toetusvajadusega inimestele eluasemeteenuse osutamiseks eluruumide ehitamine või ruumide kohandamine.	x	x	x	x	x	x	1 200 000	KOV, fondid	Antsla vald,	MTÜ Antsla Tervisekeskus
1.6.4. Ruusmäel Mäe tee 2 asuva kortermaja arendamine sotsiaalmajaks.	x	x					250 000	KOV, fondid	Rõuge vald	
1.6.5. Perearsti ruumide remont.			x	x			200 000	KOV, fondid	Võru vald	
1.6.6. Kogukonnas elamise teenusmaja (sh pansionaat, eakad) kontseptsiooni väljatöötamine ja rajamine.			x	x	x	x	3 520 000	MATA, Võru linn, Sotsiaalministeerium, fondid	Võru linn, Sotsiaalministeerium	KOVid
1.6.7. Paju sauna projekteerimine ja rekonstrueerimine.	x	x	x	x		x	100 000	MATA, KOV, fondid ja erasektor	Võru linn	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
1.6.8. Võrumaa valla omavalitsuste sotsiaalteenuste arendamine, sh koduteenus.	x	x	x	x			350 000	KOV, fondid	KOVid	
1.6.9. Kuldre külas endise vallamaja ümberehitus eakahoolduse teenuse osutamiseks (Antsla hooldekodu filiaal).		x	x	x	x	x		Antsla vald, fondid	Antsla vald	MTÜ Antsla Tervisekeskus
2. Elukestva õppe valdkond										
VE2.1. Võrumaa elanikud osalevad elukestvas õppes ja õppimisvõimalused on kõigile kättesaadavad.										
Tegevussuund 2.1.1. Osalus elukestvas õppes.										
2.1.1.1. Maakondlikel üritustel info jagamise võimaluste pakkumine haridusasutustele ja tugigruppidele, et jõuda võimalikult paljude inimesteni.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused	Võrumaa Spordiliit, Töötukassa
2.1.1.2. Regionaalsetest vajadustest lähtuv ümber- ja täiendõppe korraldamine.	x	x	x	x	x	x			Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS	
2.1.1.3. Järjepidev seire õpingute katkestamise varaseks ennetamiseks.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid	
2.1.1.4. Igakülgne õpimotivatsiooni toetamine kogu elukaare vältel (sh märkamine ja tunnustamine).	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Tugiteenuste pakkujad, Rajaleidja, kogukond
2.1.1.5. Koostöise ja kvaliteetse karjääriõppe pakkumine Kõigis Võru maakonna õppeasutustes ning karjääriinõustamise pakkumine vastavalt vajadusele kohalikes omavalitsustes.	x	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused	
2.1.1.6. Õpiharjumuste, vastutustundlikkuse, teadmisanu ja tööharjumuste kujunemist soodustavate tegevuste toetamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Teaduskool, huvikoolid, Töötukassa, noortekeskused, kogukond
2.1.1.7. Erinevate eagruppide ühiste õpiürituste toetamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, haridusasutused	Kogukond, kultuuriasutused
2.1.1.8. Tervislikke eluviise arendavate tegevuste toetamine ja oluliselt suurem väärtustamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	Haridusasutused	TÜ Liikumislabor, Tervisedendav kool, Võrumaa Spordiliit, Võrumaa Koolispordi Ühendus, TAI
2.1.1.9. Perede ühistegevust toetavate ürituste korraldamine.	x	x	x	x	x	x				Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus
2.1.1.10. Maakondliku õpikeskkondade võrgustiku ja õpiampsude andmebaasi loomine.	x	x	x	x	x	x				Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus
2.1.1.11. Siduvad õpitegevused haridus-, noorsootöö-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonnas.	x	x	x	x	x	x				Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
2.1.1.12. Maakondliku hariduklastri loomine, mis seob erinevad ülemaakondlikud õppimise toele suunatud tegevused (uuringud, seire, nõustamine, tugiteenused jm).	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus
2.1.1.13. Maakonnaülese terviklahenduse loomine sekkumisprogrammideks elanikkonna õppes ja tööturul osalemise toetamiseks.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, haridusasutused	Töötukassa
2.1.1.14. Täiskasvanuõppe võimaldamine maapiirkonnas.	x	x	x	x	x	x			Setomaa vald, Setomaa Gümnaasium	
2.1.1.15. Kutseõppe järjepidev pakkumine puidu, metalli, elektroonika ja automaatika, turismi, toitlustuse, ehituse, juhtimise ja halduse jt valdkondades ning koostöö ettevõtete ja arendusorganisatsioonidega uute õppekavade väljatöötamiseks.		x	x	x	x	x			Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS	
Eesmärk 2.2. Maakonnas on olemas mitmekülgsed haridusvalikud.										
Tegevussuund 2.2.1. Mitteformaalõppe sidusus formaalharidusega.										
2.2.1.1. Õppimisvõimaluste mitmekesistamise eesmärgil koostöövõimaluste leidmisele kaasa aitamine, et kasutada ja arendada maakonnas olevaid kultuuriasutusi, turismiobjekte, ettevõtteid, ühendusi, muuseume jne.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused, Partnerluskogu	Kohalikud ettevõtted, vabaihendused, Töötukassa
2.2.1.2. Mitteformaalõppes omandatud kogemuste arvestamise võimaldamine kõikidel haridustasemetel.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused	KOVid, HTM, HARNO
2.2.1.3. Partnerluskokkulepped ettevõtete (partnerid koolidesse esinema ja tunde läbi viima, võimalused praktilisteks õppekäikudeks).	x	x	x	x	x	x			Partnerluskogu, SA Võrumaa Arenduskeskus haridusasutused, Töötukassa	Ettevõtted
2.2.1.4. Õpilastele võimetekohast enesearendamist pakkuvate õpilasürituste loomine (näit. olümpiaadid, võistlused, laagrid jne).	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused, aineühendused	Huvihariduse pakkujad, kogukond
2.2.1.5. Töövarju programmi rakendamine (iga õpilane min 1x aastas, koos mõtestatud järeltegevustega).	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, ettevõtted	Kogukond ja lastevanemad, Partnerluskogu, Töötukassa
2.2.1.6. Majandusõpetajate ja õpilasfirmade juhendajate aineühenduse/võrgustiku loomine ning koostöö arendamiseks ja ühistegevusteks võimaluste loomine.	x	x	x	x	x	x		HTM tegevustoetus, Innove,	SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused	IVEK, Junior Achievement
2.2.1.7. Aktiivse tegutsemise märkamise ja tunnustamise positiivsete eeskujude esiletõstmiseks.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, HTM, IVEK, ENTK ja ENL
2.2.1.8. Noorte ettevõtlikkust arendavad ning toetavad tegevused haridus- ja noorsootöösutustes.	x	x	x	x	x	x		Fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Haridusasutused, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
2.2.1.9. Külalistundide võimaluste kasutamine.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Ettevõtjad, kogukond, kultuuriasutused, huvikoolid
2.2.1.10. Huvihariduse, - tegevuse ja noorsootöö toimimise maakondliku tervikkontseptsiooni loomine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused	
2.2.1.11. Hoolivaks aktiivseks kodanikuks kujunemist soodustavate tegevuste propageerimine ja toetamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Päästeamet, PPA, KIVA, Hooliv Kool, ENTK; ENL; Õpilasesinduste Liit
2.2.1.12. Ujumisõpet toetava taristu arendamine, sh ujula ehitus.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	KOVid	
Tegevussuund 2.2.2. Kaasava hariduse kvaliteedi tõstmine.										
2.2.2.1. Lapsevanemate koolitamise, nõustamise ja toetamise tugiteenuste kättesaadavuse laiendamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused	Rajaleidja, Lõuna-Eesti Haigla, TAI
2.2.2.2. Õppija toe vajadustest lähtuvate paindlike õppimisvõimaluste arendamine.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS
2.2.2.3. Läbi teavitustöö ja hoiakute elanikkonna, haridustöötajate ja tööandjate suhtumise muutmine hariduslike erivajadustega inimestesse.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, tugiteenuste osutajad	Kogukond
2.2.2.4. Haridusasutuste toetamine kaasava hariduse võimaldamisel (täiendav tugi spetsialistide tööle rakendamiseks ning töö toetamiseks, koolitustegevused, koostöölahendused toe pakkumisel jm).	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
2.2.2.5. LÕK lapsele paar aastat enne lõpetamist täiendatud lisaõpe (koos vanemaga) kutsekooliga karjääriõppe tutvustamiseks.	x	x	x	x	x	x			Rajaleidja, haridusasutused, kutseõppeasutused	Lastevanemad, Võru Järve Kool, Urvaste Kool, Töötukassa
2.2.2.6. Vabatahtlike tugiisikuteks koolitamise toetamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused, Töötukassa	Karjäärinõustajad, kogukond
2.2.2.7. Lõimitud tugiteenuste rakendamine, e-teenusmodeli väljatöötamine.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
2.2.2.8. Nüüdisaegsete tingimuste loomine kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks haridusasutustes.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOVid, fondid	Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
Tegevussuund 2.2.3. Mitmekülgsed õppimisvalikud.										
2.2.3.1. Ühtse infoportaali kaudu efektiivne ja koondatud infovahetus maakonna õppimis- ja koolitusvõimalustest.						x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	ANDRAS, koolituskeskused, JUHAN, HARNØ, koolid, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
2.2.3.2. Väärivate ülikooli rakendamine kogu maakonnas tervikuna.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus ja haridusasutused	KOVid, Tartu Ülikool, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS, MTÜd, seltsid
2.2.3.3. Kõrghariduse pakkumine Võru maakonnas ning selleks innovatiivsete lahenduste rakendamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS, haridusasutused
2.2.3.4. Üld- ja kutsehariduse lõimumist soodustavad tegevused.	x	x	x	x	x	x			Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus	Üldhariduskoolid
2.2.3.5. Õppeasutuste vahelise koostöö soodustamine juhendajate, vahendite ja ruumide riskitasutuse tõhustamiseks (sh valikaine kursusel külalisõpilaseks käimise võimaluse loomine).	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid	Huvihariduse pakkujad, kogukond
2.2.3.6. Erinevate võõrkeelte õppimise väärtustamise ning võõrkeeleoskuse parandamise kaudu maakonna elanike konkurentsivõime loomise soodustamine ja toetamine.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, noortekeskused, SA Võrumaa Arenduskeskus	Keeltekoos, kogukond, vabatahtlikud
2.2.3.7. Maakonna haridusvõrgu analüüs ja terviklik arendamine ning ümberkujunduseks vajalike investeeringute tegemine.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOVid, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, haridusasutused
2.2.3.8. Õppimisteemaliste Vunki Mano innovatsiooni- ja meetoodikaseminaride regulaarne korraldus.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, haridusasutused
2.2.3.9. Ettevõtete rakendamine praktika- ja õppebaasidena.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, haridusasutused, ettevõtted
2.2.3.10. Vabatahtlike ja kogukondade teadmiste andmebaasi loomine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, kogukond, vabatahtlikud
2.2.3.11. Muuseumihariduse aktiveerimine.	x	x	x	x	x	x			Võru Instituut, Setomaa Muuseumid	Haridusasutused, kogukond, Seto Instituut
2.2.3.12. Kood/Võru programmeerimiskooli rajamine ja IT-valdkonna edendamine.	x	x	x	x	x	x	3 199 125	KOV, partnerid, PEEK, MATA	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	MTÜ Tuleviku Tehnoloogiaharidus, MTÜ Võru HUUB, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS
2.2.3.13. Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse ning maakonna üldhariduskoolide koostöö tihendamise üldhariduskoolide õpilastele tehnoloogialaste ja teiste kutsealaste kompetentside õpetamisel ning huvi- ja karjääriõppe korraldamisel.	x	x	x	x	x	x		PEEK, MATA, KOVid, fondid, ettevõtjad	EWERS, TSENTER	Ettevõtjad, Kagu-Eesti Puiduklaster, haridusasutused, Kood/Võru, SA Võrumaa Arenduskeskus
2.2.3.14. Iga lapse ja noore arengupotentsiaali, sh andekuse toetamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused	
2.2.3.15. Vaimset tervist toetavate algatuste läbiviimine.	x	x	x	x	x	x		KOV, MATA, fondid	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
Eesmärk 2.3. Haridus- ja noorsootöö valdkonnas on piisaval hulgal heal tasemel õpetajaid ja spetsialiste.										
Tegevussuund 2.3.1. Spetsialistide ressursi tagamine ja spetsialistide taseme tõstmine.										
2.3.1.1. Ülikooli õppima asumise ja edaspidi Võru maakonda tööle asumise motivatsioonipakett.	x	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused, ettevõtted, Setomaa Liit (Setomaalt õppijatele konkursivälised kohad ülikoolides)	SA Võrumaa Arenduskeskus
2.3.1.2. KOVide poolt uuele spetsialistile tema vajadustest lähtuv ümberasumise tugi.	x	x	x	x	x	x			KOVid	Haridusasutused
2.3.1.3. Maakonna haridus- ja noorsootöösutuste kujundamine professionaalseteks praktikabaasideks kõrgkoolidele.	x	x	x						SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, kõrgkoolid, haridusasutused	
2.3.1.4. Tulevikuvajaduste kaardistamine ning uute spetsialistide erialale õppima suunamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused, ettevõtted	Karjäärinõustajad, SA Kutsekoda, OSKA koordineerimiskogu
2.3.1.5. Spetsialistide ümberõppe toetamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused, ettevõtted	
2.3.1.6. Spetsialistide vastastikuse mentorlusüsteemi juurutamine maakonnas.	x	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused, ettevõtted	
2.3.1.7. Haridus- ja noorsootöösutuste ülestest koolituste korraldamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, Haridus- ja Noorteamet, haridusasutused
2.3.1.8. Maakondlike stipendiumide süsteemi loomine.	x								KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Ettevõtjad
2.3.1.9. Koolijuhtide suunamine mentorlusprogrammidesse (juhtide coach imine). Haridus- ja noorsootöö asutuste juhtide osalus mentorlusprogrammides (juhtide coachimine).	x	x	x	x	x	x			KOVid	Koolijuhtide Liit, HTM, SA Võrumaa Arenduskeskus
2.3.1.10. Maakondlike koolitusürituste korraldamine haridus- ja noorsootöösutuste juhtidele.	x	x	x	x	x	x		HTM tegevustoetus	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, Koolijuhtide Liit	
2.3.1.11. Kagu-Eesti programmi arendus (noore spetsialisti arendusprogramm).	x	x	x	x	x	x			RaM, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
2.3.1.12. Noorte spetsialistide võrgustiku loomine ja toetamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	
2.3.1.13. Riigipiiride ülese koolitus- ja arenduskoostöö toetamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	KOVid, haridusasutused	HARNO, Võru Järve Kool

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
2.3.1.14. Noored Setomaale programmi arendus.	x	x	x	x	x	x			Setomaa vald, SA Võrumaa Arenduskeskus, ministeerium	
Eesmärk 2.4. Kasutame oma võimalusi parimal moel.										
Tegevussuund 2.4.1. Omakultuuri lõimimine hariduses.										
2.4.1.1. Lasteaedade ja koolide omanäolisuse väljatöötamise ja arendamise toetamine.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused	Kogukond, Võru Intituut, Seto Instituut, KOVid
2.4.1.2. Seto- ja võrokeelsete lasteaiarühmade ja kogukonnaklasside loomine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused, Setomaa Liit, Seto Instituut, Võru Instituut, Setomaa vald	SA Võrumaa Arenduskeskus
2.4.1.3. Võru ja seto keele, kultuuri ja elulaadi õpikogemuse võimaldamine igal haridustasemel ja – liigil (keelepesad, lõimingtunnid, valikainekursused, ühisüritused).	x	x	x	x	x	x			Võru Intituut, Seto Instituut, Setomaa Liit, haridusasutused, SA Võrumaa Arenduskeskus	Kogukond, kultuuriasutused
2.4.1.4. Võru ja seto keele, kultuuri ja elulaadi õpetamise pädevuste ja koostöö toetamine ühisürituste ning metoodilise pagasi täiendamise kaudu.	x	x	x	x	x	x			Võru Intituut, Seto Instituut, Setomaa Liit, haridusasutused, SA Võrumaa Arenduskeskus	Kogukond, kultuuriasutused
2.4.1.5. Võru ja seto keele, kultuuri ja elulaadi õpetamise propageerimine ja julgustamine.	x	x	x	x	x	x			Võru Intituut, Seto Instituut, Setomaa Liit, haridusasutused, SA Võrumaa Arenduskeskus	Haridusasutused
2.4.1.6. Võru maakonna-teemaliste, sh võru ja seto keele ja kultuuri teemalistele (või ka meie kogukondadele kasulike) sh võru ja setokeelsete uuringute/teadustööde (õpilasuuring, ülikoolide lõputööd jne) info koondamine/soodustamine/rakendamine maakonna arengu heaks.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, kõrgkoolid	Haridusasutused
2.4.1.7. Kultuuriruumide ja omavalitsuste ülese koostööleppe Uma Lepe sõlmimine ja ellurakendamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	Kogukond, Võru Intituut, Seto Instituut, KOVid, kultuuriasutused, haridusasutused
2.5. Elukestva õppe valdkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid).										
2.5.1. Võru Järve Kooli spetsiifilise, õpilaste erivajadustest lähtuva inventari soetamine.	x	x	x				200 000	MATA, KOV, fondid	KOVid	Võru Järve Kool, piirkonna põhikoolid
2.5.2. Setomaa kooli Värskas õppekoha renoveerimine.	x	x	x	x	x	x		KOV, riik, projektid, CO2, MATA	Setomaa vald	
2.5.3. Setomaa kooli Mikitamäe õppekoha investeeringud.	x			x	x	x		KOV, fondid	Setomaa vald	
2.5.4. Haridusasutuste ventilatsiooni arendamine (Kuldre, Lusti).	x	x	x	x	x		500 000	KOV, fondid	Antsla vald	
2.5.5. Koreli kalda-ala arendamine.	x	x	x	x	x	x	200 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
2.5.6. Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse arendamine.				x	x	x		HTM, fondid	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS	KOVid, haridusasutused
2.5.7. Võru Lasteaed Pääkapikk-hoone renoveerimata ruumide remont ja õueala arendamine.						x		MATA, KOV, fondid	Võru linn	KOVid
2.5.8. Võru Lasteaed Punamütsike uue energiatõhusa hoone rajamine.	x	x					8 078 286	MATA, KOV, fondid	Võru linn	KOVid
2.5.9. Võru Lasteaed Tähesära Okasroosikese maja uue hoone kontseptsiooni väljatöötamine ja Sõlekese maja õueala arendamine.				x	x	x	3 000 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	KOVid
2.5.10. F. R. Kreutzwaldi 16 hoone uue kontseptsiooni väljatöötamine ja arendamine.	x	x						MATA, KOV, fondid	Võru linn	KOVid
2.5.11. Koolivõrgu korrastamine täiskasvanute õppe kvaliteedi tõstmiseks.	x	x	x					MATA, KOV, fondid	HTM	KOVid
2.5.12. Võru Kreutzwaldi Kooli B korpuse rekonstrueerimine energiatõhusaks, lifti ehitamine, turvalisuse parandamine ning õpikeskkonna mitmekesistamine.	x	x	x	x	x	x	900 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	
2.5.13. Võru Kesklinna Kooli juurde spordihoone rajamine, sh õpilastele mõeldud välipuhkealade rajamine või rekonstrueerimine.				x	x	x	1 250 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	
2.5.14. Võru Kunstikooli uute ruumide leidmine ja/või kohandamine.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOV, fondid	Võru linn	
2.5.15.UMA MEKK mahetoidu ühisköögi rajamine.	x	x						KOV, fondid, erasektor	KOV, erasektor	KOVid
2.5.16. Haridusasutuste IKT arendamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	KOV,	KOV, HTM
2.5.17. Tingimuste loomine kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks.	x	x						KOV, fondid, erasektor	KOV,	
2.5.18. Kood/Võru programmeerimiskooli rajamine ja IT-valdkonna edendamine.	x	x	x				3 199 125	KOV, partnerid, PEEK, MATA	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	MTÜ Tuleviku Tehnoloogiaharidus, MTÜ Võru HUUB, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS
2.5.19. Parksepa Keskooli hoone uuendamine.						x	500 000	KOV, fondid	Võru vald	
2.5.20.Väraska lasteaiahoone energiatõhususe suurendamine ja rekonstrueerimine. Õuealade arendamine Setomaa Lasteaedades.	x	x	x	x	x	x	100 000	KOV, fondid	Setomaa vald	
2.5.21. Meremäe koolimaja energiatõhususe parendamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Setomaa vald	
2.5.22. Kääpa, Vastseliina ja Puiga koolide staadionite uuendamine.		x	x	x	x		200 000	KOV, fondid	Võru vald	
2.5.23. Parksepa lasteaia hoone ajastamine/uue ehitamine.						x	200 000	KOV, fondid	Võru vald	
2.5.24. Vastseliina lasteaia ruumide laiendamine.		x					50 000	KOV	Võru vald	
2.5.25. Puiga koolihoone rekonstrueerimine.						x	2 000 000	KOV, fondid	Võru vald	
2.6. Elukesiva õppe valdkonna investeringud (kohaliku mõjuga projektid).										
2.6.1. Võru linna haridusasutuste (sh huvikoolid), rekonstrueerimine, kaasaajastamine ja energiatõhususe suurendamine.	x	x	x	x	x		5 765 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	KOVid
2.6.2. Lusti lasteaia teise osa renoveerimine.		x	x	x	x			KOV, fondid	Antsla vald	
2.6.3. Osula Põhikooli hoone rekonstrueerimine.		x	x	x	x		2 066 000	KOV, fondid	Võru vald	
2.6.4. Antsla staadioni renoveerimine.		x	x	x	x			KOV, fondid	Antsla vald	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
2.6.5. Võru linna haridusasutuste õuealade arendamine, turvalisuse suurendamine ja ligipääsetavuse parendamine.	x	x	x	x	x		100 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	KOVid
2.6.6. Võru valla mängu-, spordirajatiste ja puhkealade arendamine ja rajamine.	x	x	x	x	x		200 000	KOV, fondid	Võru vald	
2.6.7. Vastseliina Gümnaasiumi siselasketiiru renoveerimine.						x	30 000	KOV, fondid	Võru vald	
2.6.8. Sänna Kultuurimõisa edasiarendus.	x	x	x				500 000	KOV, MTÜ Sänna Kultuurimõis	MTÜ Sänna Kultuurimõis	
2.6.9. Muusikaliseks huvitegevuseks vajalike ruumide, võimaluste ja vahendite tagamine Meremäel ja Mikitamäel.	x	x	x	x	x		12 000	KOV	Setomaa vald	
2.6.10. Võru valla koolide digilahenduste arendamine.	x	x	x	x	x		40 000	KOV, fondid	Võru vald	
2.6.11. Kaasaegse tööõpetuse klassi rajamine Meremäe kooli juurde.	x	x	x	x	x			KOV, fondid	Setomaa vald	
2.6.12. Setomaa valla haridusasutuste õualade ja mänguväljakute arendamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Setomaa vald	KOV, fondid
2.6.13. Setomaa valla haridusasutuste sööklaruumide kaasajastamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Setomaa vald	KOV, fondid
2.6.14. Varstu koolimaja kohandamine multifunktsionaalseks kogukonnakeskuseks.	x	x	x	x	x		300 000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3. Kestliku kogukonna valdkond										
<i>VE3.1. 1. Meie maakonnas on tugeva identiteediga kogukonnad, kes hoiavad ja kannavad edasi oma paikkonna keelt ja kultuurilist eripära.</i>										
<i>Tegevussuund 3.1.1. Kultuuripärandi hoidmine. Kogukonna pärandi edasikandmine kaasaegsete vahenditega.</i>										
3.1.1.1. Keelepesad ja õpetajate ettevalmistus võro ja seto keele õpetamiseks. Võro- või setokeelsete viiepäevaste lasteaiarühmade avamine KOVide toel.	x	x	x	x	x	x			Võru Instituut, Setomaa Liit; KOVid	
3.1.1.2. Täiskasvanute keeleõpe/pesad/klubid/kõrtsid, keelekampaaniate läbiviimine ("Tan või pruuki võro kiilt", "Kõnõlõ mukka võro kiilt", "Siih võit kõnõlda seto keeleh" vms).	x	x	x	x	x	x			Ühingud, Võru Instituut, Setomaa Liit	
3.1.1.3. Erinevate põlvkondade kokkuviiimine (näit. noored õpetavad eakatele digivahendite kasutamist, eakad noortele kudumist, eakad räägivad nii õppimise kui õpetamise olukorras võro või seto keeles jms).	x	x	x	x	x	x			Kolmas sektor	
3.1.1.4. Võro- ja setokeelse info ja sümbolika kasutamine nii paberkandjal kui ka digimaailmas. Võro- ja setokeelsed tootenimetused (nt "Tsilik"), reklaamlused, tunnuslused (nt "Seo ronna seen lüü võro süä") jne.	x	x	x	x	x	x			Ettevõtjad, kolmas sektor, KOVid	
<i>Tegevussuund 3.1.2. Hea potentsiaaliga algatuste ja eestvedajate võimestamine. Aktiivsete inimeste tunnustamine ja edulugude esiletõstmine.</i>										
3.1.2.1 Kodanikalgatuste, inimeste ja toetajate tunnustamine (sh kodud, külad jne).	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, kohalikud riigiasutused	KÜSK
3.1.2.2. Asumipõhiste kogukondade tekkimise soodustamine asulates.	x	x	x	x	x	x			KOVid	
3.1.2.3. Heade algatuste toetamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, riigiasutused	
3.1.2.4. Kogukond märkab ning kutsub eemalolijaid kogukonnas aktiivselt kaasa lööma.	x	x	x	x	x	x			Ühingud	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
3.1.2.5. Perede tunnustamine, märkamine, toetamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid	
Tegevussuund 3.1.3. Noorte tunnustamine noortekeskustes ja koolides. Noorte kaasamine, märkamine ja tekkivate huvigruppide võimendamine. Omaalgatuse rahaline toetamine.										
3.1.3.1. Noorte tunnustamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid	
3.1.3.2. Noorte märkamine ja huvigruppide võimendamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, riigiasutused	
3.1.3.3. Igas omavalitsuses tegutseb noortevolikogu.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, riigiasutused	
3.1.3.4. Noorte kaasamine kohaliku ja maakondlikusse arendustegevusse.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, riigiasutused	
3.1.3.5. Noorte kogukonnas aktiivselt kaasa lööma ärgitamine, noorte hääle kogukonnas võimendamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, riigiasutused	
Eesmärk 3.2. Meie maakonnas on turvalise, säästva ja keskkonnahoidliku mõtteviisiga inimesed.										
Tegevussuund 3.2.1. Puhta looduse hoidmine, kohaliku tervisliku mahetoidu tootmise toetamine.										
3.2.1.1. Säästva ja keskkonnahoidliku mõtteviisi levitamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, ühingud, kogukonnad, ettevõtted	
3.2.1.2. Mahetoidu osakaalu tõstmine haridusasutuste, kaitseväge jt toitlustuses.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
3.1.2.3. Suurendada põllumajanduses mahetootmise osakaalu.	x	x	x	x	x	x			Ettevõtjad	
3.1.2.4. Kaubamärkide (Uma Mekk, Seto Küük jms) kasutuselevõtu propageerimine ja märkide kasutamise võimendamine.	x	x	x	x	x	x			Võrumaa Talupidajate Liit, MTÜ Seto Küük	
Tegevussuund 3.2.2. Kogukondliku turismi ja matkaradade/seiklusparkide loomine, toetamine.										
3.2.2.1. Kultuuripärandi objektide, sh võru ja seto keele väärtustamine, hoidmine, presenteerimine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, ühingud, kogukonnad, ettevõtted	
3.2.2.2. Kultuuripärandi esitlemine avalikus ruumis (skulptuurid, maalingud, installatsioonid jne), sh võru- ja setokeelsed sildid, viidad jne.	x	x	x	x	x	x			KOVid, erasektor, fondid	
3.2.2.3. Matkaradade võrgustiku arendamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
3.2.2.4. Kogukondliku turismitegevuse toetamine.	x	x	x	x	x	x				SA Võrumaa Arenduskeskus, MTÜ Setomaa Liit
Eesmärk 3.3. Meie maakonnas toimivad elujõulised valdkondlikud ja piirkondlikult koostöövõrgustikud ja pidevalt arenevad ühingud.										
Tegevussuund 3.3.1. Seltsitegevuse toetamine suurema ühtsustunde ja heade omavahelist suhete loomiseks. MTÜde majandusliku elujõulisuse ja jätkusuutlikkuse soodustamine. Võimekuse tõstmine, kogukonnavedurite										
3.3.1.1. Koostöövõrgustike (sh valdkondadevaheline) omavaheline põimimine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
3.3.1.2. Seltsitegevuse toetamine.	x	x	x	x	x	x			Kolmas sektor, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
3.3.1.3. Osalemine üleriigilistes võrgustikes.	x	x	x	x	x	x			Kolmas sektor, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
Tegevussuund 3.3.2. Maakonna elanike, sh suveelanike kaasamine kogukondlikku ellu, topeltsissekirjutuse võimaldamine.										
3.3.2.1. Suveelanike kaasamine kogukondlikku ellu.	x	x	x	x	x	x			KOVid	
3.3.2.2. Erinevate põlvkondade kokkuviiimine (näit. noored õpetavad eakatele digivahendite kasutamist, eakad noortele kudumist, eakad räägivad nii õppimise kui õpetamise olukorras võru või seto keeles jms.	x	x	x	x	x	x			KOVid	
Eesmärk 3.4. Meie maakond on hästi toimetulevate inimeste kasvulava, siin on parim paik laste ja noorte füüsiliseks ja vaimseks arenguks, elujõulistele perekondadele ja tegusatele eakatele.										
Tegevussuund 3.4.1. Mitmekesise erinevaid ühiskonnagruppe koostöösse kaasava huvitegevuse soodustamine.										
3.4.1.1. Transpordi korraldus kodu-kooli-huviringide vahel.	x	x	x	x	x	x			KOVid, MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus, kogukonnad	
3.4.1.2. Avalike hoonete riskiasutus (koolid, rahvamajad, riigiasutused jne).	x	x	x	x	x	x			KOVid, riigiasutused	
3.4.1.3. Huvialadega tegelemise võimalused kodudele lähemale.	x	x	x	x	x	x			KOVid	Võrumaa Spordiliit
3.4.1.4. Võru linna ja maakonnaülese laste ja noorte loovus- ja leiutamislabori projekti käivitamine ja arendamine.	x	x	x	x	x	x		PEEK, partnerid, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, partnerid, fondid
Tegevussuund 3.4.2 Kogukondade koordinaatori tegevuse käivitamine omavalitsustes.										
3.4.2.1. Kogukondade koordinaatori tegevuse käivitamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
Tegevussuund 3.4.3. Kaasav valitsemine.										
3.4.3.1. Avalike teenuste delegeerimine kolmandale sektorile.	x	x	x	x	x	x			KOVid, kolmas sektor	
3.4.3.2. Teenuste osutamisel kaasata partneritena kolmandat sektorit.	x	x	x	x	x	x			KOVid, kolmas sektor	
3.4.3.3. Vabatahtlike päästekomandode ja abipolitseinike tegevuse toetamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, riik	Päästeamet, Politsei- ja Piirivalveamet
3.4.3.4. Kehtestada piirkonna avalike teenuste miinimumtase.	x	x	x						KOVid, riik, RAM KOPO	
3.4.3.5. Olemasoleva keskuste võrgustiku tugevdamine, eeskätt Võru linna kui maakonna- ja toimepiirkonna keskuse arendamine ja kaasajastamine.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOVid, fondid	KOVid, riik, RAM KOPO	KOVid
3.4.3.6. Haldusvõimekuse suurendamine ja ametnike pädevuse tõstmine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, riik, fondid	
3.4.3.7. Haldusreformi II etapp - KOVide suurem lõimumine teenuste osutamisel.	x	x							KOVid, riik	SA Võrumaa Arenduskeskus
3.4.3.8. KOV-ide esinduskeskuse rajamine (Tartu tn 25 Võru linn).	x	x	x	x	x	x	4 000 000		KOVid, riik, fondid	
3.4.3.9. Linnavalitsuse hoonete Jüri 11 ja Tartu 25 projekteerimine ja rekonstrueerimine (sh energiatõhususe suurendamine ja kriisivalmiduse suurendamine).	x	x	x	x	x	x	3 255 000	MATA, Võru linn ja fondid	Võru linn, riik, fondid	
3.4.3.10. Targa linna kontseptsiooni väljatöötamine.	x	x	x	x					Võru linn, fondid, erasektor	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
3.4.3.11. Analüüsida maakonna omavalitsuste haldusmudelit ja pakutavaid teenuseid ning töötada välja ettepanekud jätkusuutlike teenuste osutamiseks.	x								KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, ministeeriumid
3.4.3.12. Haldusvõimekuse tõstmiseks uuringute läbiviimine ja vajalike meetmete rakendamine.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOV, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid
3.4.3.13. Kaasamiskultuuri arendamine KOV-i juhtimisprotsessides.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOV, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid
3.4.3.14. Nutika valitsemise arendamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOV, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid
3.5. Kestliku kogukonna valdkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid)										
3.5.1. Elamupiirkondadesse turvaliste avalike mänguväljakute ja rekreatsioonialade (sh pingid jm) rajamine vastavalt KOVide arengudokumentidele.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	KOVid	Kogukond, erasektor
3.5.2. Meetmed üleujutusohus olevate piirkondade probleemide lahendamiseks vastavalt KOVde arengudokumentidele.	x	x	x	x			830 000	MATA, KOV, fondid, erasektor,	KOVid	
3.5.3. Loomade varjupaiga arendamine.	x						200 000	MATA, KOV, fondid	MTÜ Loomade Varjupaik	KOVid
3.5.4. Võru linnakalmistut teenindava taristu rajamine, sh juurdepääsuteede, parklate ja aia rajamine ning kabeli restaureerimine ja lemmikloomade kalmistu rajamine.	x	x	x	x			100 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	Võru vald
3.5.5. Setomaa valda jäätmejaama/jäätme punkti ja komposteerimisväljaku rajamine/arendamine (Obinitsa).	x	x	x	x	x	x	381 225	KOV, KIK, fondid	Setomaa vald	
3.5.6. Kalmistute korrastamise investeeringud.		x	x	x	x	x		KOV, fondid	Setomaa vald	
3.5.7. Kogukonnakeskuse arendamine, sh Võru noortekeskuse ja õueala arendamine (Jüri 42).	x	x	x	x	x	x	4 642 857	MATA, KOV, fondid	Võru linn	MTÜ Võru Noortekeskus, SA Pensionäride Päevakeskus, MTÜd
3.5.8. Kaasaegse leinamaja arendaja ja haldaja leidmine ning teenuse pakkumiseks vajaliku taristu rajamine.	x	x	x				100 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	Võru vald, KOVid, fondid
3.5.9. Noorte ettevõtlikkuse ja omaalgatuse toetamine (sh üritused, õpilasmalevad jm).	x	x	x	x	x	x		MATA, KOV	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
3.5.10. Antsla kesklinna piirkonnas kõigile kasutajagruppidele kergesti ligipääsetava avaliku linnaruumi arendamine.	x	x					860 000	KOV, fondid	Antsla vald	
3.5.11. Mahetootmise võimaluste parendamine ja mahetoodete väärindamise suurendamine läbi Lõuna-Eesti aiasaaduste väärinduskeskuse töölerakendamise Obinitsa tööstusalal.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, Setomaa vald, OÜ Aiasaaduste väärinduskeskus	Põllumajandusettevõtted ja eraisikud, maakonna haridusamet
3.5.12. Kortermajade juurde jäätmemajade rajamine.	x	x	x	x	x	x		Korteriühistu, riik, fondid, KOVid		

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
3.5.13. Luhamaa ja Meremäe vabatahtlike pritsumaja ehitus ja rekonstrueerimine.		x	x					Riik, fondid	MTÜ Luhamaa Nulga Priihtlikud, MTÜ Meremäe Vabatahtlikud Päästjad	Päästeamet
3.5.14. Ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku soodustamine.		x	x	x	x			KOVid, MTÜd, fondid	KOVid	Erasektor
3.6. Kestliku kogukonna valdkonna investeeringud (kohaliku mõjuga projektid).										
3.6.1. Antsla kesklinna piirkonnas kõigile kasutajagruppidele kergesti ligipääsetava avaliku linnaruumi arendamine.	x	x	x	x	x		860 000	KOV, fondid	Antsla vald	
3.6.2. Antsla valla muuseumile sobilike ruumide kohandamine.		x	x	x				KOV, fondid	Antsla vald	
3.6.3. Antsla valla kampaania "Suvila linna".	x	x						KOV	Antsla vald	
3.6.4. Urvaste koostöö- ja ettevõtluskeskuse arendamine. Urvaste seltsimaja kohalikele mikro- ja väikeettevõtetele mitmekülgsete võimaluste loomine - koostöö, tootearendus, ühisturundus. Seltsimaja teise korruse ruumide korrastamine.	x	x					50 000		Urvaste Külade Selts, Võru Instituut	
3.6.5. Haanja rahvamaja rekonstrueerimine ja energiatõhususe suurendamine.	x	x	x	x	x		741 900	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.6.6. Misso rahvamaja rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x		300 000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.6.7. Viitina külakeskuse rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x		150 000	KOV, fondid, MATA	Rõuge vald	
3.6.8. Nursi magasiada renoveerimine.	x	x	x	x	x		50 000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.6.9. Suhka Vabatahtliku Päästekomando ladukuuri ehitus.	x	x	x	x	x		450 000	MTÜ Amanda, KOV	Rõuge vald	
3.6.10. Rõuge valla skateparkide arendamine.	x	x	x	x	x		100 000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.6.11. Rõuge taaskasutuskeskuse rajamine.	x	x	x	x	x		50 000	MTÜ, KOV, fondid	Rõuge vald	
3.6.12. Kangsti külamaja rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x		100 000	fondid, KOV	MTÜ Kangsti Külaselts	
3.6.13. Rõuge valla kogukonnapõhiste teenusmajade sh rahvamajade arendamine ja inventari uuendamine.	x	x	x	x	x		300 000	fondid, KOV	Rõuge vald, MTÜd	
3.6.14. Rõuge depoo ehitus.	x	x	x	x	x	x	1 000 000	KOV, fondid	Rõuge vald, MTÜ Rõuge Priihtlikud Pritsimehed	MTÜ Rõuge Priihtlikud Pritsimehed
3.6.15. Setomaa valla teeninduspunktide ruumilise baasi väljaarendamine, inventari soetamine.	x	x	x	x	x	x		KOV	Setomaa vald	
3.6.16. Võru valla bussipeatuste uuendamine, valgustamine, ühine kujundus.	x	x	x	x	x		100 000	KOV, fondid	Võru vald	
3.6.17. Küla- ja asumikeskuste (sh kiieplatside, seltsimajade, raamatukogude jne) arendamine.	x	x	x	x				KOVid, MTÜd, fondid	MTÜd	KOVid
3.6.18. Võru valla kogukonna keskuste arendamine sh külamajad, seltsimajad.						x	500 000	KOV, fondid, MTÜd	Võru vald, MTÜd	
3.6.19. Setomaa valla külamajade rekonstrueerimine (s.h energiatõhususe parendamine) ja külaplatside arendamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid, KOV	Setomaa vald, MTÜ Tegus Miktamäe	
3.6.20. Noorsootöökeskuste hoonete rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x	x		PRIA, SAP, KOV	Setomaa vald	
3.6.21. Setomaa valla matkaradade ehitamine ja parendamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, RMK	Setomaa vald, RMK	KOV, fondid, RMK
3.6.22. Ümber Tamula järve kergliiklustee-matkaraja ning vaateplatvormi rajamine.		x	x	x				KOV, fondid, RMK	Võru linn, Võru vald	Fondid, RMK
3.6.23. Meremäe vaatetorni ala arendamine.	x	x	x	x	x	x	12 000	Setomaa vald, fondid	Setomaa vald	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
3.6.24. Lüübnitsa vaatetorni ehitamine.		x	x	x				Setomaa vald, fondid	Setomaa vald	
3.6.25. Lõunalaagri Seitsmemäe matkaraja arendamine.	x	x	x	x	x			Setomaa vald, Piiriveere Liider, RTK	Setomaa vald	
3.6.26. Värska Promenaadi arendamine.		x	x	x	x			Setomaa vald, MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu	Setomaa vald	
3.6.27. Väikesadamate, randumissildade arendamine.		x	x	x	x			Setomaa vald, MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu, SA KIK, SAP	Setomaa vald	
3.6.28. Ranna- ja puhkealade arendamine.		x	x	x	x			Setomaa vald, fondid	Setomaa vald	
3.6.29. Kaikamäe seltsimaja hoones tuleohutusnõuete täitmiseks vajalikud investeeringud.		x	x	x	x		115 000	Fondid	MTÜ Kaikamäe	Antsla vald
4. Majandusvaldkond										
<i>VE4.1. Meie maakonnas on jätkusuutlik ettevõtluskeskkond.</i>										
<i>Tegevussuund 4.1.1. Avaliku- ja erasektori ühistegevus avaliku ruumi ja teenuste arendusel.</i>										
4.1.1.1. Avaliku- ja erasektori koostöös valmistatakse kasutuselevõtuks ette ettevõtlus- ja tööstusalad ning toetatakse ettevõtlus- ja tööstuspiirkondade arengut.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOVid, erasektor, fondid	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, erasektor	
4.1.1.2. Arendatakse Kagu-Eesti ettevõtlusalade võrgustikku eesmärgiga ühiselt arendada ja turundada võrgustikku kuuluvaid alasid. Maakonna ettevõtjad ja avalik sektor panustavad tööstus- ja ettevõtlusalade turundamisse.	x	x	x	x	x	x		PEEK, MATA, KOVid, fondid	Kagu-Eesti maakondlikud arendusorganisatsioonid	KOVid, erasektor
4.1.1.3. Kagu-Eesti ettevõtluse ökosüsteemi arendamine.	x	x	x	x	x	x	5 082 445	KOV, partnerid, PEEK, MATA 2024 – 2026: Kokku 268 580	TSENER, SA Võrumaa Arenduskeskus	Kagu-Eesti Puiduklaster, Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS
4.1.1.4. Ettevõtluse edendamine Kagu-Eestis.	x	x	x	x	x	x	10 715 744	PEEK, MATA, KOVid, fondid, partnerid	Kagu-Eesti maakondade MAROd	KOVid, partnerid
4.1.1.5. Maheettevõtjatega investeeringute võrgustik katmaks tehnilisi ja hoiustamisega seotud vajadusi piirkonnas kohaliku mahetoiduga varustatuse tagamiseks.	x	x	x	x	x	x		KOVid, fondid, partnerid	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, partnerid
<i>Tegevussuund 4.1.2. Proaktiivne ettevõtluskeskkonna arendus.</i>										
4.1.2.1. Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus arvestab õppekavade arendamisel ettevõtjate aktuaalsete vajadustega.	x	x	x	x	x	x		Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS, erasektor	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS	Töötukassa, erasektor, HTM

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Re ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
4.1.2.2. Avalik ühistranspordikorraldus arvestab töötajate liikumise vajadustega.	x	x	x	x	x	x		Kagu Ühistranspordikeskus	Kagu Ühistranspordikeskus	KOVid, erasektor
4.1.2.3. Elamufondi arendamine töötajatele (sh tüürimajad, mobiilsetele töötajatele) vajalike eluruumide kättesaadavuse parandamiseks.	x	x	x	x	x	x		KOVid, fondid, erasektor	KOVid, erasektor	Erasektor
Tegevussuund 4.1.3. Atraktiivne ja jätkusuutlik külastuspiirkonna taristu.										
4.1.3.1. Ettevõtluse arenguks vajaliku taristu rajamise ja arendamise toetuse väljatöötamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, RaM	KOVid
VE4.2. Meie maakonnas on ettevõtlusteadlikud, ettevõtlikud ning motiveeritud ja kõrge kvalifikatsiooniga elanikud.										
Tegevussuund 4.2.1. Tarkvaraarendus Kood/Võru.										
4.2.1.1. Ettevõtetelt info kogumine valmisoleku kohta võtta vastu praktikante ning selle teabe edastamine vastavatele kutse- ja kõrgkoolidele.	x	x	x	x	x	x		Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus, Töötukassa	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS, Töötukassa	Erasektor, kutse- ja kõrgkoolid
4.2.1.2. Kood/Võru programmeerimiskooli arendamine ja IT-valdkonna edendamine.	x	x	x	x	x	x	3 199 125	KOV, partnerid, PEEK, MATA 2024 – 2026 kokku 319 915	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	MTÜ Tuleviku Tehnoloogiaharidus, MTÜ Võru HUUB, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS
Tegevussuund 4.2.2. Piirkonna ettevõtlusega sidus kutseharidus.										
4.2.2.1. Innovaatiliste teenuslahenduste heade praktikate jagamine läbi nutikate veebilahenduste.	x	x	x	x	x	x		KOVid, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor
4.2.2.2. Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse puidu kompetentsikeskus TSENTER veab eest tugitegevusi innovatsiooni rakendamiseks ja lisandväärtuse kasvatamiseks maakonna puiduvaldkonna ettevõtetes.	x	x	x	x	x	x		PEEK, MATA, KOVid, fondid, ettevõtjad	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS
4.2.2.3. Töötatakse välja toetusmehhanismid ettevõtetele kaasaegse ja säästliku tehnoloogia kasutuselevõtmise ning toote- ja teenuse innovatsiooni soodustamiseks.	x	x	x	x	x	x			MKM, RaM	SA Võrumaa Arenduskeskus, erasektor
4.2.2.4. Piisava ja mõjusa teavituse korraldamine kaasaegse ja säästliku tehnoloogia kasutuselevõtu ning toote- ja teenuse innovatsiooni soodustavate toetusmeetmete, koolituste ning kohalike ja valdkondlike edulugude kohta.	x	x	x	x	x	x		KOVid, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor
4.2.2.5. Ettevõtjad ja organisatsioonid tegutsevad keskkonda säästvalt.	x	x	x	x	x	x			Ettevõtjad, organisatsioonid	
4.2.2.6. Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse puidu kompetentsikeskuse TSENTER tegevuste ja teenuste arendamine puidusektori ja maakonna ettevõtluse arenguvajadusi silmas pidades.		x	x	x	x	x		PEEK, MATA, KOVid, EWERS, ettevõtjad	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS	Ettevõtjad, Kagu-Eesti Puiduklaster, SA Võrumaa Arenduskeskus, KEIK
4.2.2.7. Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse puidu kompetentsikeskuse TSENTER veab eest tugitegevusi maakonna automatiseerimise ja robotiseerimise edendamiseks.		x	x	x	x	x		EWERS, KOVid, ettevõtjad, fondid	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS	Ettevõtjad, Kagu-Eesti Puiduklaster, SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Tegevussuund 4.2.3. Ettevõtluse elukaart kattev terviklikult toimiv tugivõrgustik ja tugiteenused.										
4.2.3.1. Noorte ettevõtlikkuse toetuse välja töötamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	RaM	Kagu-Eesti MAROd, KOVid, erasektor
4.2.3.2. Alustava ettevõtja startitoetuse ümberkujundamine arvestamiseks toetuse tingimustes piirkondlike erinevustega.	x	x	x	x	x	x			MKM, RaM, RTK	SA Võrumaa Arenduskeskus, erasektor
4.2.3.3. IKT oskuste parendamine elanikkonna seas läbi formaalse ja mitteformaalse õppe.	x	x	x	x	x	x		Töötukassa	Töötukassa, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS	SA Võrumaa Arenduskeskus, erasektor
Tegevussuund 4.2.4. Ettevõtlikud noored.										
4.2.4.1. Noorte ettevõtlikkuse tugivõrgustiku ja tegevuste arendamine.	x	x	x	x	x	x		PEEK, MATA, KOV, partnerid, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Võru HUUB, KOV-id, Lõuna-Eesti MAROd; TSENER
4.2.4.2. Võru linna ja maakonna noorte HUUB-i arendamine.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOVid, Võru HUUB MTÜ, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid
4.2.4.3. Lõuna-Eesti ettevõtlikud noored.	x	x	x	x	x	x	3 462 885	KOV, partnerid, PEEK, MATA 2024 – 2026: kokku 55 800	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Lõuna-Eesti MAROd
VE4.3. Meie maakonnas on jätkusuutlikud, nutikad ja paindlikud ettevõtted.										
Tegevussuund 4.3.1. Piirkonna ettevõtluskeskkonna maine.										
4.3.1.1 Era- ja avaliku sektori koostöös kaasaegse keskkonnaga ning läbimõeldud tugiteenustega kaugtöökeskuste väljaarendamine kogu maakonnas. Avaliku sektori eestvedamisel loodavate keskuste paiknemine ja teenused arvestavad maakonna tervikpilti.	x	x	x	x	x	x		KOVid, erasektor, fondid	KOV, RaM, SA Võrumaa Arenduskeskus, vabaihendused, erasektor	Erasektor, vabaihendused, TSENER
4.3.1.2. Turundustegevuste ja -kampaaniate läbiviimine piirkonna tuntuse ning külastatavuse tõstmiseks.	x	x	x	x	x	x		MATA, fondid, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, Kagu-Eesti MAROd jt valdkondlikud arendusorganisatsioonid
4.3.1.3. Perioodiliste teavitustegevuste läbiviimine kaugtööhuvi ja võimaluste kasvatamiseks.	x	x	x	x	x	x		Fondid, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor, Tsender, vabaihendused
Tegevussuund 4.3.2. Kestlik põllumajandus ja mahetootmine.										
4.3.2.1 Toetada suuremat koostööd kohalike ettevõtete vahel erinevate äri käivitamiseks ning arenguks vajalike kompetentside kaasamisel.	x	x	x	x	x	x		Fondid, erasektor	SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor, KOVid
4.3.2.2. Võru maakonna kui mahepiirkonna tuntuse suurendamine ja mahetootmise laiema leviku soodustamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid, erasektor	Valdkondlikud võrgustikud	Erasektor, KOVid, vabaihendused, SA Võrumaa Arenduskeskus
4.3.2.3. Kohaliku ja maheda tooraine laialdasem kasutamine lasteaedades, koolides, hooldekodudes ja muudes asutustes (sh ettevõtluses).	x	x	x	x	x	x		Erasektor, KOVid, fondid	Vastavad asutused, valdkondlikud võrgustikud, SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor, KOVid, vabaihendused
4.3.2.4. Kohalike toiduvõrgustike tegevuse ja toidutootjate koostöö toetamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid, KOVid	Valdkondlikud võrgustikud, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
4.3.2.5. Kohalike ettevõtete nõustamine ja koolitamine riigihangetel osalemiseks.	x	x	x	x	x	x		Fondid, KOVID	SA Võrumaa Arenduskeskus	
4.3.2.6. Lõuna-Eesti aiasaaduste vääridamiskeskuse väljaarendamine.	x	x	x	x	x	x	4 000 000	KOV, partnerid, PEEK, MATA 2024 – 2026: Kokku 237 660	KOVID, SA Võrumaa Arenduskeskus	OÜ Aiasaaduste vääridamiskeskus, Võrumaa Talupidajate Liit
Tegevussuund 4.3.3. Turismivõrgustike arendamine.										
4.3.3.1. Erasektori toetamine uute ning olemasolevate turismiobjektide, turismitoodete ja -teenuste arendamisel.	x	x	x	x	x	x		Fondid, KOVID	Erasektor	KOVID, SA Võrumaa Arenduskeskus, valdkondlikud võrgustikud
4.3.3.2. Võro- ja seto kultuuri tunnusgraafika ja märgised on tehtud ettevõtetele kättesaadavaks, atraktiivseteks ning nende kasutamine lihtsaks. Tunnusgraafikat haldavad organisatsioonid kaasavad järjepidevalt uusi kasutajaid. Toodete ja teenuste turundamisel kasutatakse võru ja seto keelt.	x	x	x	x	x	x		Seto Instituut, Võru Instituut	Seto Instituut, Võru Instituut	SA Võrumaa Arenduskeskus, võrgustikud
4.3.3.3. Lõuna-Eesti turismi arendusorganisatsioonis osalemine ja Võru maakonna kui turismisihikoha turundamine.	x	x	x	x	x	x		SA Võrumaa Arenduskeskus, EAS, KOVID, turismiettevõtjad	Lõuna-Eesti Turismiklaster, SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Võrumaa Turismiliit, MTÜ Setomaa Turism, KOV, EAS
4.3.3.4. SA Rõuge valla turismi kui turismi arendus- ja turundusorganisatsiooni arendamine.	x	x	x		x	x		Fondid	Rõuge vald	SA Võrumaa Arenduskeskus, SA Rõuge valla turism
4.3.3.5. MTÜ Setomaa Turism kui turismi arendusorganisatsiooni arendamine.	x	x	x		x	x		Setomaa programm	Setomaa Vald	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOV
4.3.3.6. Lõuna-Eesti turismi ühisturundus.	x	x	x	x	x	x		KOV, partnerid, PEEK, MATA	SA Tartumaa Turism	KOVID, MAROd, SA Võrumaa Arenduskeskus, turismiettevõtjad
Tegevussuund 4.3.4. Kohalike ressursside vääridamine, ring- ja rohemajanduse ning isemajandamise võimekuse kasv.										
4.3.4.1. Perioodiliste uuringute läbiviimine kohalike toodete ja teenuste eelistamise seireks.	x	x	x	x	x	x		Fondid	Valdkondlikud võrgustikud ja klastrid	SA Võrumaa Arenduskeskus
4.3.4.2. Kohalike tootemärgiste laiema kasutamise ja tuntuse suurendamise toetamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	Valdkondlikud võrgustikud ja klastrid	SA Võrumaa Arenduskeskus
4.3.4.3. Maakonna ressursiomapära ning ressursside tõhusamate kasutusviiside uurimine.	x					x		Fondid	Võrgustikud	Kõrgkoolid, TSEENTER
4.7. Majandusvaldkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid).										
4.7.1. Arendada inseneeriaetevõtete ja -spetsialistide koostööruum puidu kompetentsikeskuse TSEENTER hoonesse maakonna majanduse digitaliseerimise ja automatiseerimise edendamiseks.	x	x	x	x	x	x	2 000 000	MATA, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus, fondid	Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS	SA Võrumaa Arenduskeskus, erasektor, MKM, HTM
4.7.2. Maratinurga tööstusala arendamine.	x	x	x	x	x		1 800 000	Fondid, Antsla vald	Antsla vald	
4.7.3. Ettevõtlusinkubatsiooni teenuse arendamine Rõuges ja Rõuge valla (Rõuge alevik) töötusalade arendamine.	x	x	x	x	x		532 635	MATA, PEEK, KOV, fondid	Rõuge vald	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	Kaasavad partnerid
								Allikas	Vastutav organisatsioon	
4.7.4. Lõuna-Eesti aiasaaduste kompleksi ehitus, Obinitsa tööstusala arendamine (s.h. hooned, kommunikatsioonid, tuletõrje veevõtu koht, jäätmevõtu ja teede väljaehitamine).	x	x	x	x	x		1 000 000	MATA, KOV, fondid, erasektor, PEEK	Setomaa vald, OÜ Aiasaaduste väärinduskeskus, SA Võrumaa Arenduskeskus	
4.7.5. Olemasolevate ja taaskasutusele võetavate ettevõtetulalade (nt endine KEK territoorium, endine naftabaas, KEIK jne) taristu arendamine Võru linnas.	x	x	x	x	x		4 513 812	MATA, KOV, fondid, erasektor	Võru linn, erasektor	
4.7.6. Võrusoo tööstusala II etapi väljaarendamine.	x	x	x	x	x		1 750 000	MATA, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	SA Võrumaa Arenduskeskus
4.7.7. Tööstusala arendamine.						x	50000	KOV, fondid, erasektor	Võru vald	SA Võrumaa Arenduskeskus
4.7.8. Pokumaa teemapargi edasiarendamine.	x	x	x				2 000 000	SA Pokumaa, Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus, MTÜ Vanaajamaja	SA Pokumaa	
4.7.9. Liikluslinna Arendus 1. Kohaliku toidu, käsitöö, info ja puhke koha väljaarendamine. 2.Paintballi-lasermängu treening- ja õppeala.		x	x	x	x		400 000	Fondid, erasektor	Uhtjärve Ürgoru Nõiaariik OÜ	
4.7.10. Vee ja puhkeala arendus (veetorud, basseinid, mullivannid, saunad ja lõõgastusala).		x	x	x	x		400 000	-Fondid, erasektor	Uhtjärve Ürgoru Nõiaariik OÜ	
4.7.11. Rogosi mõisakompleksi renoveerimine ja arendamine.	x	x	x				850 000	Fondid, erasektor	Rõuge vald, SA Rõuge valla turism	
4.7.12. Suure Munamäe kui rahvusvahelise tähtsusega turismiattraktsiooni arendamine.	x	x	x	x			650 000	KOV, fondid, PEEK	Rõuge vald, SA Rõuge valla turism	
4.7.13. Vastse-Roosa – Ape puhke- ja spordikompleksi rajamine.	x	x					1 500 000	Metsavenna Turismitalu OÜ, KOV, investorid	Metsavenna Turismitalu OÜ	
4.7.14. Misso automotospordikeskuse arendamine.	x	x					60 000	KOV, MTÜ Kolme Kandi Klubi	Piirkondlikud MTÜ-d	
4.7.15. Paganamaa teemapargi loomine.	x	x					95 000	Krabi Külaselts, Paganamaa Arendamise MTÜ, KOV	Piirkondlikud MTÜ-d	
4.7.16. Värskas Sanatoorium/SPA/Veekeskuse võimaluste arendamine.	x	x	x	x	x	x		Värskas Sanatoorium, Fondid	Värskas Sanatoorium	
4.7.17. Kaubakeskuse arendamine.	x						1 000 000	Coop Põlva	Coop Põlva	Setomaa vald
4.7.18. Väikesadamate arendus (Lüübniitsa, Beresje, Vööpsu) ja olemasolevate täiendamine Värskas, Lobotka, Reegi maja.	x	x	x				200 000	Fondid	MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu	Setomaa vald
4.7.19. Seitsmemäe rajamine ja vaatetornide rekonstrueerimine ning matkaradade arendamine.	x	x	x				200 000	Fondid, RMK, KOV	RMK, Setomaa vald	Kaitseliit
4.7.20. Avalike tualettide rajamine Setomaa valda.	x	x	x	x				KOV	Setomaa vald	Turismiettevõtted
4.7.21. Võru linna keskvaljaku arendamine.	x	x	x	x		x	20 000	MATA, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	Kaasatavad partnerid
								Allikas	Vastutav organisatsioon	
4.7.22. Tamula ja Kubija järve kaldaalade arendamine (paadisillad, kalastusplatvormid, vettelaskmiskohad, rannavalvetorn, suplusakatooriumi jne).	x	x	x	x			450 000	MATA, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	
4.7.23. Turismitaristu arendamine (viidad, infosildid, müügiletid, ligipääsetavus, haagissuvilate parkimiskohad jne).	x	x					25 000	MATA, KOV, fondid, erasektor	SA Võrumaa Arenduskeskus, Rõuge vald, SA Rõuge valla turism	KOVid
4.7.24. Veekeskuse rajamine Võru linna.	x	x						MATA, erasektor, fondid	Erasektor	KOVid
4.7.25. Mitmeotstarbelise vabaajakeskuse ja selleks vajaliku taristu rajamine Võru linna.				x	x	x			Erasektor, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid
4.7.26. Vagula järve juurdepääsutee ja väikesadama ehitamine.		x	x				400 000	KOV, fondid	Võru vald	
4.7.27. Turismiinfo kättesaadavuse tagamine, nähtavuse suurendamine ja arendamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, SA Võrumaa Arenduskeskus, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Võrumaa Turismiliit, MTÜ Setomaa Turism, KOV, EAS
4.7.28. Vastseliina Piiskopilinnuse elamuskeskuse, rahvusvahelise tähtsusega turismiatraktsiooni ja palverännu sihtkoha arendamine.	x	x	x	x				KOV, SA, riik, fondid	Vastseliina Piiskopilinnuse Sa	Ettevõtjad, MTÜ, EAS, KOVid
4.7.29. Kütioru puhkekeskuse väjaarendamine vabaajakeskuseks.								Erasektor, KOV, fondid	Erasektor	KOVid, Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit, Spordiklubid
4.7.30. Luha tänava pikenduse kaudu Tallinn-Luhamaa maanteele läbimurde kavandamine.						x		MATA, fondid, KOVid	Võru linn	
4.7.31. Endise naftabaasi territooriumi (Kose tee 8) reostuse likvideerimisele ja maale uue kasutusotstarbe leidmisele kaasaaitamine.	x	x						Erasektor, KOV, fondid, riik	Erasektor	
4.7.32. Värsksa promenaadi rajamise II etapp.	x	x	x					Fondid	Setomaa vald	
4.7.33. Võru valla turismiobjektide arendamine (Vastseliina piiskopilinnus, Kirumpää linnuse varemed, Piusa külastuskeskus jt).	x	x	x	x	x		400 000	KOV, fondid	Võru vald, SA Piusa, SA Vastseliina Piiskopilinnus	
4.7.34. Maakonnaülese kultuuriturismi marsruudi "Külävüü-kirävüü" väljaarendamine.		x	x	x		x	3 968 322	KOV, partnerid, PEEK, MATA	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Tartumaa Turism, UMA MEKK (Võrumaa Talupidajate Liit), MTÜ Seto Küük, SA Võru Instituut, turismiettevõtjad
4.7.35. Värsksa Sanatooriumi kõnnitee välisvalgustuse rajamine "Kuurortee" arendamiseks.		x	x	x				KOV, fondid, erasektor	Setomaa vald	
4.7.36. Rõuge Ööbikuoru keskuse ja välialade edasiarendamine (keskuse hoone, laululava, tualetid).		x	x	x	x		270 000	Fondid, PRIA, KOV	SA Rõuge valla turism, Rõuge vallavalitsus	
4.8. Majandusvaldkonna investeeringud (kohaliku mõjuga projektid).										
4.8.1. Linna- ja maastikupilti kahjustavate maa-alade korrastamine ja kasutuselevõtu soodustamine ning vajadusel ehitiste lammutamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	KOVid, erasektor	
4.8.2. KOVde tegevuseks mittevajalike kinnistute müük ja vajalike ost ning munitsipaliseerimine.	x	x	x				75 000	KOV, riik	KOVid	
4.8.3. Energiaparkide rajamine Rõuge valla munitsipalaasutuste juurde.	x	x					500 000	KOV, fondid	Rõuge vald	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
4.8.4. KOVide administratiivhoonete renoveerimine (sh energiasäästu suurendamine), laiendamine ja vajadusel uute ehitamine.	x	x						KOV, fondid	KOVid	
5. Kultuuri ja eripära valdkond										
<i>VE5.1.1. Maakonnas on rikkalikult võimalusi kultuuri tegemiseks ja selles osalemiseks ning inimesed väärtustavad võru ja seto kultuuriruumidel põhinevat pärandit.</i>										
Tegevussuund 5.1.1. Võro ja seto kultuuriruumide igakülgne toetamine, sh nii kultuuripärandi hoidmine, uurimine ja tutvustamine kui ka pärandil põhinevate uute algatuste käivitamine ning võro ja seto kultuuriruumide										
5.1.1.1. Võru- ja setokeelsete ning nende keelte kasutamist toetavate ja õpetavate trükiste koostamine ning koolituste ja infopäevade korraldamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, Võrumaa Spordiliit	KOVid, teadusasutused, mäluasutused, ettevõtjad, MTÜd ja külaseltsid jt
5.1.1.2. Läbi väärtuspõhise kasvatuse lasteaedades ja koolides hoida ja tutvustada Võromaa ja Setomaa väärtusi, lastega suhtlemisel kasutatakse võru ja seto keelt.	x	x	x	x	x	x			KOVid, maakonna haridusasutused	Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt
5.1.1.3. Pärimuskultuuri elujõu hoidmine sündmuste kaudu, sh võru ja seto keele ja muude kultuurielementide kasutamine neil sündmustel.	x	x	x	x	x	x		Fondid, erasektor, KOV	Sündmuste korraldajad	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võru Instituut, Seto Instituut, Setomaa Muuseumid, Setomaa Liit, seltsid, mittetulundusühingud. Zanripäevade toetamine (teatripäevad, folklooripäev).
5.1.1.4. Pärandkultuuri õppepäevad (kombestik, tavad, elustiil jne), võimalikult palju võru ja seto keeles.	x	x	x	x	x	x			KOVid, maakonna haridusasutused, noortekeskused, kultuuriasutused, muuseumid, külaseltsid	Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, Setomaa Muuseumid, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt
5.1.1.5. Võru ja seto keele ehk piirkondlike põliskeelte ja kultuuri suurem nähtavus rahvusringhäälingu ja teistes meediakanalites.	x	x	x	x	x	x			ERR, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, kultuuriasutused, SA Võrumaa Arenduskeskus	Meediaettevõtted

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
5.1.1.6. Pärimuskultuuri elujõu hoidmine sündmuste kaudu, sh võru ja seto keele ja muude kultuurielementide kasutamine neil sündmustel.	x	x	x	x	x	x		Fondid, erasektor, KOV	Sündmuste korraldajad	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võru Instituut, Seto Instituut, Setomaa Muuseumid, Setomaa Liit, seltsid, mittetulundusühingud. Zanripäevade toetamine (teatripäevad, folklooripäev).
5.1.1.7. Tutvustame Võru maakonda läbi unikaalsete, kultuuripärandil ja kultuuriruumidel põhinevate lugudega.	x	x	x	x	x	x		KOV, erasektor, fondid	Ettevõtjad, sündmuste korraldajad, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, Võru Instituut, Setomaa Liit, Setomaa Muuseumid, Seto Instituut, Võrumaa Turismiliit, raamatukogud, kultuuritöötajad ettevõtjad jt
5.1.1.8. Piirkonda ja eripära tutvustavad teemapäevad ja sündmused (suitsusauna nädal, UMA MEKK kohvikute ja restoranide nädal, Seto Kostipäiv, kultuuri ja käsitöötalude päev, Võru maakonna erinevad kultuuri- ja spordiüritused jne.	x	x	x	x	x	x			Ettevõtjad, korraldajad, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, Võrumaa Turismiliit, ettevõtjad, Võrumaa Spordiliit jt
5.1.1.9. Võru maakonna huvilistele kättesaadav filmifondi teenus.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	Tartu Filmifond, Tartu Loomemajanduskeskus
5.1.1.10. Võru Linnateatri tegevuse taastamine, sh võru ja setokeelsete etenduste esitamine.	x	x	x	x	x	x		MATA, fondid KOVid	SA Võru Kannel, Võru linn, Kultuuriministeerium	Kultuuriministeerium, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võru Instituut
Tegevussuund 5.1.2. Keskkonnahoidliku kultuurikorralduse põhimõtete rakendamine kultuuritegevuse ökoloogilise jalajälje vähendamiseks.										
5.1.2.1. Keskkonnahoidlik sündmuste korraldamine, ökoloogilise jalajälje vähendamine ja hindamine.	x	x	x	x	x	x			Sündmuste korraldajad	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid
5.1.2.2. Olemasolevate hoonete suurem multifunktsionaalne (sh hoonete ja ruumide riskasutust) kasutamine.	x	x	x	x	x	x			KOVid, Võru Instituut, Setomaa Muuseumid, riigiasutused	
Tegevussuund 5.1.3. Noored on aktiivselt kaasatud kultuuriellu nii tegijate, korraldajate kui ka osasaajatena. Noored tunnevad kohalike kultuuriruumi.										
5.1.3.1. Noorte isetegemiste ja algatuste toetamine.	x	x	x	x	x	x		KOV	Võru maakonna noored, noortekeskused, kultuuriasutused	KOVid, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, Setomaa Muuseumid, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
5.1.3.2. Noorte kaasamine sündmuste korraldamise (Uma Pido, Seto Leelopäev, Võru Pärimustantsu Festival, Seto Väiko-Kuningriik, Seto Kuningriigi päev, Ostrova Festival, Treski Fest, Võru Lastefestival, Võro-Seto Noortefest, Võru maakonna laulu- ja tantsupidu, spordisündmustel jne) ja koolitusse (nt IT alaste oskuste õpetamine eakatele).	x	x	x	x	x	x		KOV	KOVid, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, Setomaa Muuseumid, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt	Ettevõtjad
Tegevussuund 5.1.4. Kultuuri, sh võro ja seto keele ning kultuuripärandi tihedam sidumine koolide õppegevusega, lastele ja noortele laialdaste võimaluste loomine kultuuris osalemiseks.										
5.1.4.1. Omakultuuri ja eripära tutvustamine erisündmustel (nt Võru keele nädal, Seto keele nädal), aga ka pidevalt ja aastaringi (nt võru- ja setokeelsete laulude laulmine lasteaedades, koolides ja lauluringides, võru- ja setokeelsete raamatute ettelugemise või tutvustamise päevad raamatukogudes, Võru maakonna suuremad spordiüritused, nt Võrumaa pikamaajooksude sari jne).	x	x	x	x	x	x			Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, kultuuriasutused, SA Võrumaa Arenduskeskus	Haridusasutused, Raamatukogud, KOVid, ettevõtjad, Võrumaa Spordiliit jt
5.1.4.2. Koostööprojektide elluviimine maakonna haridusasutustega, sh loovtööde juhendamine kultuurivaldkonnas, kohalikul pärimusel põhinevate õpilasfirmade nõustamine, õpilasesinduste kaudu noorte kaasamine ning keele- ja kultuuriõppe moodulite lisamine õpiprogrammi.	x	x	x	x	x	x		Kultuurivaldkonna töötajad, KOVid	Kultuurivaldkonna töötajad, KOVid	Haridus- ja kultuuriasutused
5.1.4.3. Maakonnas leiduvad praktikavõimaluste kaardistamine kõrgkoolide ja kutseasutuste üliõpilaste kaasamiseks maakonna kultuurikorraldusse ning võimaluste loomine noorte aktiivseks kaasamiseks maakonna kultuuriasutuste ja -organisatsioonide töösse.	x	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	haridusasutused, huvikoolid, kultuuriasutused
5.1.4.4. Võru ja seto keele õpe ning igapäevane kasutamine.	x	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid, ettevõtted, perekonnad, asutused	Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, Setomaa Muuseumid, SA Võrumaa Arenduskeskus
5.1.4.5. Vana-Võromaa eelkoolialiste laste võru keele ja kultuuri õpe, Setomaa eelkoolialiste laste seto keele ja kultuuri õpe, võru- ja setokeelsete lasteaiarühmade avamine, keelekursused noortele lasteaiadepetajatele.	x	x	x	x	x	x	38 000 aastas		Võru Instituut, Vana-Võromaa lasteaiad, Seto Instituut, Setomaa Liit, KOVid	Vana-Võromaa lasteaiad, HTM, Vana-Võromaa omavalitsused
Tegevussuund 5.1.5. Kultuurielu on lihtsalt kättesaadav ja ligipääsetav kogu elukaar ulatuses										
5.1.5.1. Elukogenud põlvkonna suurem kaasamine kogukondlikes tegevustesse. Sündmuste korraldamisse kaasata nii noored kui vanad.	x	x	x	x	x	x			Kogukonnad	
Tegevussuund 5.1.6. Rahvusvahelistes programmides ja projektides osalemise soodustamine.										
5.1.6.1. Piiriülestes programmides ja projektides osalemine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	KOVid, organisatsioonid	SA Võrumaa Arenduskeskus
5.1.6.2. Väliskoostöö arendamine.	x	x	x	x	x	x		Fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, organisatsioonid	Erasektor
5.1.6.3. Loomeinimeste ja projektikirjutajate kokkuviiimine.	x	x	x	x	x	x				Maakonna arendusorganisatsioonid

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
Eesmärk 5.2. Kultuurivaldkond on koordineeritud, tõhusalt avalikkusele kommunikeeritud ning eestvedajad hinnatud ja väärtustatud.										
Tegevussuund 5.2.1. Kultuurivaldkonna spetsialistide, juhendajate ja eestvedajate tunnustamine ja väärtustamine, järelkasvu toetamine ning valdkonnas töötavate inimeste oskuste ja teadmiste järjepidev arendamine.										
5.2.1.1. Võtmeinimeste motiveerimine ja tunnustamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit	KOVid, instituudid jt
5.2.1.2. Järelkasvu märkamine, tunnustamine ja toetamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	
5.2.1.3. Regulaarse koolitus- ja arendusprogrammi algatamine kultuuritegijate oskuste ja teadmiste arendamiseks ning koostöö tõhustamiseks teiste valdkondadega.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, kultuuriasutused
5.2.1.4. Mentorprogrammi väljatöötamine, mille abil kogunud kultuurijuhid - ja korraldajad saavad toetatada järelkasvu.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid,
5.2.1.5. Kultuurisõbralike koolide ja õpetajate tunnustamine, kes oskuslikult põimivad kultuuri ja õppetööd.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid
5.2.1.6. Kultuurivaldkonna töötajate pidev oskuste ja teadmiste arendamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	
Tegevussuund 5.2.2. Kulturijuhtide- ja tegijate koostöövõrgustiku laiendamine ning maakondliku kultuurikorralduse koordineerimise tõhustamine.										
5.2.2.1. Erinevate kultuurivaldkondade toetamine.	x	x	x	x	x	x		Eesti Kultuurkapital, Eesti Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupp, Eesti Rahvakultuuri Keskus	KOV	SA Võrumaa Arenduskeskus
5.2.2.2. Uuendame regulaarselt Loov Võru maakond kultuurivaldkonna tegevuskava, viime seda ellu läbi iga-aastase tööplaani ning kavandame maakonnaüleseid ühisalgatusi.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskuse, KOVid, kultuuritöötajate võrgustik	Valdkonnad tegustevad organisatsioonid, valdkondade eestvedajad, valdkondadeüleised partnerid
5.2.2.3. Maakonna kulturijuhtide koostöökogu käivitamine ning regulaarsete kohtumiste korraldamine maakonna eri piirkondades.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskuse, KOVid	Valdkonnad tegustevad organisatsioonid, valdkondade eestvedajad
5.2.2.4. Maakondliku kulturifoorumi korraldamine, et tuua kokku kogu maakonna kultuuriavalikus ja teiste seotud valdkondade esindajad.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskuse, KOVid	Valdkonnad tegustevad organisatsioonid, valdkondade eestvedajad
5.2.2.5. Setomaa ja Vana-Võrumaa kultuuriprogrammi rakendamine.	x	x	x	x	x	x		Kultuuri- ministerium	Seto Instituut, Eesti Rahvakultuuri Keskus	Setomaa vald, SA Võrumaa Arenduskeskus
5.2.2.6. Maakondliku kultuurikorralduse kontseptsiooni väljatöötamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
5.2.2.7. Lõuna-Eesti ülese kultuurialase koostöö arendamine.	x	x	x	x	x	x		KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, MAROd, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, MAROd	KOVid, MTÜd, Kultuuriasutused, Petserimaa, KOTUS, Põlvamaa Arenduskeskus, Valgamaa Arenduskeskus, TOL, VOL, JOL, ürituste korraldajad, kogukonnad, Kul.min
Tegevussuund 5.2.3. Kogu maakonda katva kasutajasõbraliku ja funktsionaalse kultuur-, spordi ja turismiinfo süsteemi väljatöötamine.										
5.2.3.1. Ürituste info kättesaadavuse parandamine (hoolditsemise selle eest, et omavalitsuste kultuuriinfo oleks kohalikele ja külastajatele kasutajasõbralik ja kättesaadav). Ühise infoplatvormi arendamine või olemasolevate platvormide aktiivsem kasutamine (sündmused, teenused jms.) Kultuurikava.ee kui ka visitvoru vahendusel.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus; KOVid, kultuuriasutused	Ürituste korraldajad, teenuste pakkujad
5.2.3.2. Maakonna kultuuritegijaid, loomeettevõtjaid ja teisi seotud osapooli ühendava sotsiaalmeediagrupi loomine ja selle kaudu ühisesse infoväljaolulisema osa maakonna kultuurivaldkonnas kaasamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, kultuuriasutused	Ürituste korraldajad, teenuste pakkujad
5.2.3.3. Tihedam koostöö kultuuri- ja spordivaldkonna vahel, seisame selle eest, et spordisündmused oleksid kajastatud visitvoru.ee lehel.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus; KOVid, kultuuriasutused, Lõuna-Eesti ühine turismiarendusorganisatsioon	Spordiürituste korraldajad, teenuste pakkujad, MTÜ Võrumaa Spordiliit
Tegevussuund 5.2.4. Kultuuri- ja spordivaldkonna ligipääsetavuse ning kättesaadavuse suurendamine kõikidele inimestele, sh erivajadustega inimestele.										
5.2.4.1. Erivajadustega inimestele kultuurile ja spordisündmustele ligipääsetavuse tagamine.	x	x	x	x	x	x		KOVid, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	Setomaa Muuseumid, Võru Instituut, Raamatukogud, Võrumaa Puuetega Inimeste Koda, Võrumaa Vaegkuuljate Liit, Võrumaa Spordiliit, jt.
Tegevussuund 5.2.5. Kultuuri-, spordi- ja turismitaristu ajakohastamine, sh investeerimine kaasaegsetesse tehnilistesse lahendustesse digivõimekuse tõstmiseks.										
5.2.5.1. Kultuuri-, spordi- ja turismitaristu ajakohastamine sh investeringud kaasaegsetesse tehnilistesse lahendustesse digivõimekuse tõstmiseks.	x	x	x	x	x	x		KOVid, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	Kultuuri- spordi- ja turismiasjalised
Tegevussuund 5.2.6. Spordi- ja liikumisharrastamise võimaluste mitmekesistamine ja arendamine.										
5.2.6.1. Matkaradade, terviseradade ja kergliiklusteede võrgustiku arendamine.	x	x	x	x	x	x		RMK, KOV, fondid	RMK, KOV, Setomaa Turism, Võrumaa Turism, Võrumaa Spordiliit, SA Võrumaa Arenduskeskus	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
5.2.6.2. Pirit klooster - Vastseliina Piiskopilinnus palverännutee arendamine.	x	x	x	x		x		fondid, Pirit klooster, SA	Pirit klooster ja Vastseliina Piiskopilinnuse SA	MTÜd, ettevõtjad, SA, KOV, riik
5.2.6.3. Olemasolevate matkaradade, terviseradade ja kergliiklusteede korrastamine ja hooldamine.	x	x	x	x	x	x		RMK, KOV, fondid	RMK, KOV, Transpordiamet	MTÜd, ettevõtjad
5.2.6.4. Veematkaradade ja matkaradade rajamine ning arendamine maakonnas (Tamula- ja Vagula järv, Võhandu ja Piusa jõgi). Veeaktraksioonide arendus. Ümber Tamula järve matkaraja arendus.	x	x	x	x	x			MATA, Võru linn, Võru vald	Võru linn, Võru vald	Võrumaa Spordiliit
5.2.6.5. Veematkaradade ja matkaradade rajamine, veeaktraksioonide arendus (Õrsava järv, Obinitsa järv, Värsklaht, -Peipsi-Pihkva järv).	x	x	x	x				MATA, Setomaa vald	Setomaa Vald	Võrumaa Spordiliit
5.2.6.6. Võru valla spordivaldkonna ja -taristu arendamine, et luua sportimise võimalused erinevatele sihtrühmadele.	x	x	x	x	x			KOV, fondid	Võru vald	
5.2.6.7. Puiuga külla pumptracki'i (laine- ja pörkeraja) rajamine.			x	x			120 000	KOV, fondid	Võru vald	
5.2.6.8. Võltsi-Kubija terviseraja ehitamine.						x	200 000	KOV, fondid	Võru vald	
Eesmärk 5.3. Kultuuril ja loovusel põhinev ettevõtlus loob töökohti ja panustab kestlikku arengusse ning kultuuri toetamises nähakse pikaajalise mõjuga investeringut.										
Tegevussuund 5.3.1. Loomemajandusala teadlikkuse tõstmine ja loomeetevõtluse arenguks soodsate tingimuste loomine.										
5.3.1.1. Maakonnas loomemajanduse alase teadlikkuse tõstmine ning kaasa aitamine kohalike loomeetevõtjate edukale toimimisele.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Ettevõtjad, Loomemajad, seltsid, keskused
5.3.1.2. Võru maakonna kultuuriuuringu läbiviimine, et kaardistada kultuurikorralduse hetkeseisu, ootusi ja vajadusi, ning panustame Lõuna-Eesti loomemajanduse kaardistuse kvalitatiivse uuringu läbiviimisse.	x	x							KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Tartu Loomemajanduskeskus
5.3.1.3. Võru ja seto keele ja kohalike kunstnike loomingut ning ajaloo- ja kultuuripärandi avalikku ruumi viimine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	Perekonnad, kogukonnad, loomeinimesed, KOVid, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt	Ettevõtjad
Tegevussuund 5.3.2. Võru maakonna kultuuriturismi teekondade väljaarendamine ja turundamine ning kultuuripärandil põhinevate turismitoodete ja -teenuste väljaarendamine.										
5.3.2.1. Piirkonna-mainekujunduses lugudele ja legendidele põhinevate algatuste toetamine (nt Võru linn, mis räägib lugusid giidituurid Võru linnas jne).	x	x	x	x	x	x		MATA, KOV, erasektor, fondid	Ettevõtjad, sündmuste korraldajad, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, Võru Instituut, Setomaa Liit, Setomaa Muuseumid, Seto Instituut, Võrumaa Turismiliit, raamatukogud, kultuuritöötajad ettevõtjad jt
5.3.2.2. LOOV VÕRU MAAKOND tegevuskava väljatöötamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x	x		KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	MTÜd, Kultuuriasutused, ettevõtjad, ürituste korraldajad, kogukonnad, Kultuuriministeerium

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
5.3.2.3. Maakonnaülese kultuuriturismi marsruudi "Külävüü-kirävüü" väljaarendamine.	x	x	x	x	x	x	3 968 322	KOV, partnerid, PEEK, MATA	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Tartumaa Turism; UMA MEKK (Võrumaa Talupidajate Liit), MTÜ Seto Küük, SA Võru Instituut, turismiettevõtjad
Eesmärk 5.4. Kultuuri-, loodus- spordi- ja toiduturismi pakkumine põhineb eristuv ja rikkalikul vaimsel ja ainelisel kultuuripärandil.										
Tegevussuund 5.4.1. Kultuuri tihed loimimine teiste valdkondadega, sh hariduse, sotsiaaltöö, heaolu, turvalisuse, avaliku ruumi, majanduse, loimumise jt seotud valdkondadega.										
5.4.1.1. Piirkonna tähtsündmuste ja eripäral tuginevate kultuuri- ja spordisündmuste korraldamine.	x	x	x	x	x	x		Sündmuste korraldajad, KOV, fondid, erasektor	Sündmuste korraldajad	Võrumaa Spordiliit
5.4.1.2. Vana-Võromaa suitsusaunapärandi hoidmine ja arendamine.	x	x	x	x	x	x			Võru Instituut, MTÜ Sann ja Süük, MTÜ Võro Selts VKKF	Rõuge vald, Vana-Võromaa omavalitsused
5.4.1.3. Seto leelo traditsiooni hoidmine.	x	x	x	x	x	x			Setomaa Liit, Seto Instituut, Seto Leelotarko Kogo	
5.4.1.4. Seto Kuningriigi päeva korraldamine.	x	x	x	x	x	x	30 000 aastat	KOV	Setomaa vald	
5.4.1.5. Uma Mekk koostöövõrgustiku ja tootesarja arendamine.	x	x	x	x	x	x			UMA MEKK koostöövõrgustik	
5.4.1.6. Seto Külävüü tegevuste arendamine.	x	x	x	x	x	x			Setomaa Liit, Setomaa Turism	Seto Instituut, MTÜ Seto Küük, MTÜ Seto Käsitüü Kogo
5.4.1.7. Uma Pido korraldamine.					x	x			Võru Instituut, UMA Pido korraldusmeeskond, MTÜ Võro Selts VKKF	KOVid
5.4.1.8. Kreutzwaldi pärandi igakülgne tutvustamine (sh aastaringised üritused, sh Kreutzwaldi päevade korraldamine talvehooajal, Kreutzwaldi mälestusmedali ja stipendiumi parem turundamine, investeeringud avalikku ruumi jne).	x	x	x	x	x	x		MATA, Võru Instituut, KOV, fondid, erasektor	Võru Instituut, Raamatukogud, Võru linn	
5.4.1.9. Vana-Võromaa ja Setomaa käsitöö ja tootearendus- ja turundusvõrgustiku arendamine.	x	x	x	x	x	x	20 000 aastat		MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü, Võru Instituut, Seto Käsitüü Kogo, Setomaa Liit	Vana-Võromaa ja Setomaa käsitöölised ja käsitöötetevõtted, turismisektori ettevõtjad, UMA MEKK võrgustik, loomeetevõtjad jt piirkonna eripärasid kasutavad ettevõtjad
5.4.1.10. Traditsiooniliste laatade korraldamine (Lindora Laad, Vastseliina Maarahva Laad, Hauka Laad, Lüübniisa Sibula - ja Kalalaad jt).	x	x	x	x	x	x			Laatade korraldajad	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
5.4.1.11. Piirkonnale ainuomaste kultuurisündmuste tunnismärkide võimestamine (Seto Kuningriik, Lüübnitsa sibula-ja kalalaat, Seto Kostipäiv, Seto Leelopäev, Setomaa Tantsupidu jt Setomaa tähtsündmused, Võru Lastefestival, Võru Pärimustantsu festival, Hauka Laad, Vastseliina Laad, Võro - Seto noortefestival, SANNA, Kogukonnafestival jne).	x	x	x	x	x	x			Ürituse korraldajad, KOVid	Setomaa Turism, Võrumaa Turism
5.4.1.12. Piirkonnale ainuomaste spordisündmuste ja spordiobjektide tunnismärkide võimestamine, nt Haanja Spordi- ja puhkekeskus, Kubija Terviserajad, Kütioru keskus, Värskä Tervisespordikeskus; Võhandu Maraton ja veematkarajad, Võrumaa Pikamajooksude sari, Võrumaa Suusasari, Haanja 100, erinevate spordialade sarjad jne).	x	x	x	x	x	x			Ürituste koraldajad Võrumaa Spordiliit SA Haanjamaa sport, KOVid	Setomaa Turism, Võrumaa Tursim
5.4.1.13. Võrokeelse ja setokeelse meedia arendamine.	x	x	x	x	x	x	150 000 aastas			SA Kultuurileht, ERR jt
5.4.1.14. Võru linna kui lastesõbraliku linna kuvandi tugevdamine.	x	x	x					MATA, Võru linn, fondid	SA Võru Kannel, Võru linn	MTÜd, KOV, erasektor, ettevõtjad, haridusasutused, huviharidusasutused, kogukond
5.4.1.15. Maakonna laulu- ja tantsupeo traditsioonide hoidmine.	x	x	x	x	x	x		KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, ettevõtjad, fondid	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused, huvikoolid, kultuuriasutsed	MTÜd, erasektor, kogukonnad, maakonna kollektiivid
5.4.1.16. Eesti sauna-aasta 2023 läbiviimises osalemine, et tutvustada laiemalt UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kuuluvat Vana-Võromaa suitsusaunakombestikku.										MTÜd, erasektor, kogukonnad
5.4.1.17. Võru maakonna kui laste- ja peresõbraliku maakonna kuvandi tugevdamine, sh brändi loomine.		x	x	x				MATA, KOVid, fondid, erasektor	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOV, organisatsioonid, erasektor
5.5. Kultuuri ja eripära valdkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid).										
5.5.1. Kubija lauluväljaku heas kasutuskorras hoidmine.	x	x	x	x				MATA, Võru linn, maakonna KOVid	Võru linn	KOVid
5.5.2. Jäähalli rajamise toetamine Võru linna.			x				3 500 000	MATA, KOV, erakapital	Erakapital	KOVid
5.5.3. Reketialade halli ja väliväljakute rajamine.	x	x	x				1 500 000	MATA, KOV, erakapital	Erakapital	KOVid
5.5.4. Võru kinosaaali ja blackboxi arendamine.	x	x	x				2 000 000	MATA, Kultuuri-ministeerium, SA Võru Kannel, fondid, KOV	SA Võru Kannel, KOV, erasektor	Kultuuriministeerium, fondid
5.5.5. Võru Kannel kultuurikeskuse kaasajastamine ja energiatõhususe suurendamine, sh Kandle aia arendamine ja uue lava ehitus.	x	x	x	x	x		1 300 000	MATA, SA Võru Kannel, KOV, fondid	SA Võru Kannel, KOV	Kultuuriministeerium, fondid

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
5.5.6. Vana-Võrumaa keskuse rajamine Võru linna (F. R. Kreuzwaldi 16, muuseum, galerii, Võro Instituut jne).	x	x	x				6 000 000	MATA, KOV, fondid	Võru Instituut, Kultuuriministeerium, Võru Linnavalitsus, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid
5.5.7. Setomaa muuseumide arendus.	x	x	x	x	x	x		KOV, Kultuuri-ministeerium	Setomaa vald	
5.5.8. Setomaa muuseumide ühishoidla rajamine.	x	x	x	x	x	x		Setomaa vald, fondid, riik	Setomaa vald	
5.5.9. Võrumaa Keskraamatukogu I korruse rekonstrueerimine ja sisustamine ning parkla rekonstrueerimine ja laiendamine.	x	x	x				40 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	
5.5.10. Linda Rahvamaja renoveerimine II etapp.	x	x	x	x	x		600 000	KOV, fondid	Antsla vald	
5.5.11. Uue-Antsla mõisapargi korrastamise II etapp.	x						500 000	KOV, fondid	Antsla vald	
5.5.12. EELK Urvaste koguduse kiriku akende ja põranda renoveerimine.		x	x	x	x		100 000	EELK Urvaste kogudus/ Muinsuskaitseamet	EELK Urvaste kogudus	
5.5.13. Võru Katariina kiriku rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x	x	50 000	KOV, fondid	EELK Võru Katariina kogudus	
5.5.14. Värska tervisespordikeskuse arendamine (sh terviseradade ja spordiväljakute arendamine, spordiinventari soetamine).	x	x	x	x	x	x	50 000	KOV, Eesti Terviserajad, Kultuuriministeerium	Setomaa vald	
5.5.15. Kubija tervise- ja rekreatsioonikeskuse edasiarendamine ning kaasaegse energiatõhusa teenindushoone rajamine (sh reguleeritavate raskustega väljõusaali rajamine).	x	x	x	x	x	x	1 600 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn, SA Võru Spordikeskus	KOV, RMK, MTÜd
5.5.16. Võru spordihalli ja staadioni kaasajastamine ning arendamine (sh energiatõhususe parandamine).	x	x	x	x			700 000	MATA, SA Võru Spordikekus, KOV, fondid	SA Võru Spordikeskus	KOVid
5.5.17. Võru skatepargi edasiarendus (parkuurpark).	x	x					75 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	
5.5.18. Multifunktsionaalse siseskatepargi rajamine Võru linna.	x	x	x	x			1 500 000	MATA, Erakapital, KOV, fondid	Erasektor, SA Võrumaa Arenduskeskus	erasektor, KOVid
5.5.19. Võru jalgpalliklubi kunstmurukattega sisehalli ehitamine.	x	x	x	x	x	x	1 000 000	MATA, FC Võru Helios, KOV, fondid	FC Võru Helios	
5.5.20. Andsumäe hüppemäe arendamine.	x	x	x	x	x	x	180 000	MATA, KOV, SA Võru Spordikeskus, fondid	SA Võru Spordikeskus	
5.5.21. Vastseliina Piiskoplinnuse arendamine, sh parkla laiendamine ning linnuse ümber loodusraja ja väikese palverännu tee väljaehitamine, mõisapargi arendamine (uute mõisapargi sildade ehitus, kõnniteede ja kõlakojade uuendamine).	x	x	x	x	x	x	300 000	KOV omafinantseering, fondid, Muinsuskaitseamet, SA, Leader	Vastseliina Piiskopilinnuse SA	KOVid, Pirita klooster ja kohalikud ettevõtjad
5.5.22. Piusa külastuskeskuse ja Muuseumikoopa arendamine sh koobastiku ja kaitsealuste liikide kaitsele kaasa aitamine.	x	x	x	x	x	x	500 000	KOV omafinantseering, fondid	SA Piusa, Võru vald	
5.5.23. Vastseliina Piiskopilinnuse varemete konserveerimine.	x	x	x	x	x	x	1 400 000	Muinsuskaitseamet, fondid, ettevõtjad	Vastseliina Piiskopilinnuse SA	KOV, MTÜd, ettevõtjad

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	Kaasatavad partnerid
								Allikas	Vastutav organisatsioon	
5.5.24. Haanja puhke- ja spordikeskuse suusatunneli ettevalmistustööd, puhke- ja spordikeskuse peahoone katuse vahetus ning lasketiiru kohtunike maja renoveerimine.	x	x					300 000	Fondid	SA Haanjamaa sport	Ettevõtjad, KOV
5.5.25. Vabadussõja mälestuskompleksi rekonstrueerimine Võru linnakalmistul.		x	x	x		x		MATA, KOVid, Riik, Fondid, annetajad	Võru Linn	KOVid, Riigiasutused
5.5.26. Investeeringud avalikku ruumi Võrumaa (sh Võru linna) eripära esile toomiseks.	x	x	x					MATA, KOVid, Riik, Fondid, annetajad	KOVid	SA Võrumaa Arenduskesksus, erasektor
5.5.27. Veespordi harrastusvõimalute loomise ja talispordi hooaega pikendavate tegevuste toetamine (sh jäähall).	x	x	x	x		x		MATA, KOVid, Riik, Fondid, annetajad	KOVid, erasektor	SA Võrumaa Arenduskesksus, erasektor
5.5.28. Spordisaali ja ujulaga spordihoone rajamine.				x	x	x	2 250 000	MATA, Võru linn, fondid	Võru linn	
5.6. Kultuuri ja eripära valdkonna investeeringud (kohaliku mõjuga projektid).										
5.6.1. Urveste külakeskkonna elavdamine ajaloo kaudu.	x	x					20 000	Urvaste Külade Selts, EELK Urvaste Kogudus	Urvaste Külade Selts, EELK Urvaste kogudus	
5.6.2. Kolme torni projekt (Antsla linn, Urvaste Ürgorg, Mustjõe).							300 000	KOV, KIK, erakapital	Antsla vald	
5.6.3. Antsla EKB koguduse misjonimaja arendamine Vana-Antslas. Ruumide renoveerimine ja teenuste arendamine. Küttesüsteemi väljaehitamine, katuse ja ruumide remont.	x	x					500 000	Antsla EKB kogudus, fondid	Antsla EKB kogudus	
5.6.4. Rõuge kiriku renoveerimine ja Maarja pargi väljaarendamine.	x	x	x				1 200 000	EELK Rõuge Maarja kogudus, KOV, Samson Himmelstjerna Fond	EELK Rõuge Maarja kogudus	
5.6.5. Roosa kiriku hoone renoveerimine.	x	x					500 000	EELK Vana Roosa Jakobi kogudus, KOV	EELK Vana Roosa Jakobi kogudus	
5.6.6. Rõuge valla mänguväljakute rajamine ja arendamine.	x	x					300 000	KOV, fondid	Rõuge vald	
5.6.7. Motospordiradade arendamine.	x	x					70 000	KOV, fondid	Piirkondlikud MTÜd	
5.6.8. Seto Talumuuseumi hoonete ja Seto Tsäimaja rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x	x	450 000	KOV, Piiriveere Liider, Setomaa programm, PEEK	Setomaa vald	
5.6.9. Terviseradade ning spordi- ja külaplatside parendamine ja ehitus.	x	x	x				100 000	SAP, KOV, Kultministeerium	Setomaa vald, KOV	MTÜd
5.6.10. Looduskaitsealal paiknevate objektide ja hoonete rekonstrueerimise toetamine.								KOV, fondid	KOVid	
5.6.11. Muinsuskaitsealal paiknevate ning muinsuskaitse all olevate objektide ja hoonete rekonstrueerimise toetamine.	x	x	x	x	x	x	410 000	KOV, fondid	KOVid	Erasektor
5.6.12. Võru linna pallimängude väliväljakute rekonstrueerimine ja uute rajamine.	x	x	x	x				KOV, fondid	Võru linn	Spordialade esindajad
5.6.13. Võru vanalinna (sh muinsuskaitseala) arendamine.	x	x	x	x	x			KOV, fondid, erasektor	Võru linn	Erasektor, elanikud
5.6.14. Kultuurihoonete ajakohastamine.						x	150 000	KOV, fondid	Võru vald	
5.6.15. Vastseliina Piiskopilinnuse kompleksi Sepikoja renoveerimine, uute ekspositsioonide loomine, väliköögi ehitamine, endise Piiri kõrtsi hoone köögi uuendamine	x	x	x	x	x	x	650 000	Fondid, ettevõtjad, Vastseliina Piiskopilinnuse SA, EST-RUS programm, Muinsuskaitseamet	Vastseliina Piiskopilinnuse SA	MTÜd, ettevõtjad, KOV
5.6.16. Digikinode uuendamine.	x	x	x					KOV, fondid	KOVid	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	Kaasatavad partnerid
								Allikas	Vastutav organisatsioon	
5.6.17. Võru valla mänguväljakute, spordiplatside, staadionide, puhkealade, matkaradade kaasajastamine ja loomine.	x	x	x	x	x		200 000	KOV, fondid	Võru vald	
5.6.18. Vastseliina Spordikeskuse hoone rekonstrueerimine.				x	x		120 000	KOV, fondid, kolmas sektor	Võru vald, kolmas sektor	Võru vald, kolmas sektor
5.6.19. Vastseliina multifunktsionaalse spordiväljaku arendamine.	x	x	x	x	x		200 000	KOV, fondid, kolmas sektor	Võru vald, kolmas sektor	Võru vald, kolmas sektor
5.6.20. Tamula paadikuur sõudmise ja aerutamise arendamiseks.						x		Fondid, MTÜd	MTÜd	
5.6.21. Obinita viljakuivati rekonstrueerimine kunstihooneks.		x	x	x	x	x	900 000	KOV, fondid, erasektor	Obinita Galerii MTÜ	MTÜ Obinita Uus Teater; MTÜ Seto Kuninglik Teater; Setomaa Vallavalitsus
6. Taristu ja looduskeskkond										
Eesmärk 6.1. Maakonnas on head ühendused ja teedevõrk.										
Tegevussuund 6.1.1. Ühenduste parendamine erinevate transpordiliikide vahel (teed, kergliiklusteed, ühistransport, raudteetransport). Rongidele ettevedu.										
6.1.1.1. Maakonna teede (sh kergliiklusteede) remont ja ehitus.	x	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid	KOVid	
6.1.1.2. Kergliiklusteede võrgustiku arendamine, sh ehitus ja rekonstrueerimine, rattaparklate rajamine, istepinkide paidaldamine jne.	x	x	x	x	x	x		MATA, KOV, riik, fondid	KOVid	KOVid, erasektor, MTÜd
6.1.1.3. Võru linna läbivate transiiditeede rekonstrueerimine (sh kergliiklusteede ehitus Tallinna mnt, Liitva, Völsi jne).	x	x	x	x	x	x		MATA, KOV, riik, fondid	Võru linn	
6.1.1.4. Avalike parkimiskohtade loomine Võru linna.	x	x	x					KOV, riik, fondid	Võru linn	
6.1.1.5. Kergliiklusteede ehitamine (Antsla-Vana-Antsla, Kuldre-Uue-Antsla, Veski tn rek ja kergtee)."		x	x	x	x		1 200 000	Fondid, Antsla vald	Antsla vald	
6.1.1.6. Kasumetsa Terviseraja, teviklik arendamine.		x	x	x	x		100 000	KOV, fondid	Antsla vald	
6.1.1.7. Rõuge vallas kergliiklusteede võrgustiku väljaehitamine.	x	x	x				500 000	KOV, fondid	Rõuge vald	
6.1.1.8. Setomaa valla kergliiklusteede ehitamine. (Obinita, Mikitamäe, Värskä).	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Setomaa vald	
6.1.1.9. Üldkasutatavate ujumis- ja kalastuskohtade ning rannaalade korrastamine.	x	x	x					KOV, fondid	Rõuge vald	
6.1.1.10. Võru valla kergliiklusteede ehitamine (I prioriteediga Vastseliina alevikusisese kergliiklustee rajamine; II prioriteediga Lasva kaupluse juurest Pindi kirikuni kergliiklustee/terviseraja rajamine; III prioriteediga Osula-Sõmerpalu kergliiklustee/terviseraja rajamine; IV prioriteediga Väimela kergliiklustee rajamine EWERSi õppehoonete vahel).	x	x	x	x	x		500 000	KOV, fondid	Võru vald	
6.1.1.11. Võru linna tänavate ning kergliiklusteede ehitamine ja rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x	x	5 412 276	MATA, KOV, fondid	Võru linn	
6.1.1.12. Kergliiklusteede ehitus vastavalt Võru ja Põlva maakonnaplaneeringutele 2030+.	x	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid	KOVid	Maanteeamet
6.1.1.13. Elektriautode laadimistaristu arendamine ja selle toetamine.	x	x	x	x				KOV, riik, fondid	KOVid, erasektor	KOVid, erasektor
6.1.1.14. Üldkasutatavate ujumis- ja kalastamiskohtade ning rannaalade korrastamine ja uute loomine (juurdepääsuteed, purded, päästevahendid, rannavalve platvormid jms.).	x	x	x	x	x		120 000	KOV, fondid	Võru vald	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
6.1.1.15. Võru valla veekogude ja rannaalade korrashoidmine ja tervendamise sh Tsopa/Põrmujärve tervisliku seisukorra parendamine.	x	x	x	x	x			KOV, fondid, kolmas sektor	Võru vald, kolmas sektor	Võru vald, kolmas sektor
6.1.1.16. Liikuvuse ja liiklusega seotud uuringute läbiviimine.	x	x	x	x	x			KOV, fondid	KOVid,	Organisatsioonid ja erasektor
Tegevussuund 6.1.2. Teede asfalt- ja mustkatte alla viimine.										
6.1.2.1. Teede asfalt- ja mustkatte alla viimine.	x	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid	Riik	
6.1.2.2. KOV-de teede, tänavate ja sildade seisundi parendamine ning mustkatete ehitus.	x	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid, erasektor	KOVid, riik	
Tegevussuund 6.1.3. Kruusakattega riigimaanteed osakaalu vähendamine- mustkatte alla viimine.										
6.1.3.1. Kruusakattega riigimaanteed osakaalu vähendamine.	x	x	x	x	x	x		Riik, fondid	Riik	
Tegevussuund 6.1.4. Kvaliteetse ja tarbijate vajadustele vastava internetiühenduse ja mobiilside arendamine.										
6.1.4.1. "Viimase miili" projekti rakendamine.	x	x	x	x	x	x		Riik, erasektor	Elektrilevi, MTÜ Eesti Andmesidevõrk, Eesti Andmesidevõrgu AS	
6.1.4.2. Ettevõtete taristu toetusprogrammi käivitamine.	x	x	x	x	x			Riik, fondid	Riik	
6.1.4.3. Haridusasutuste internetiühenduse ja kohtvõrkude ning IKT vahendite kaasajastamine.	x	x	x	x	x	x		KOVid, riik, fondid	KOVid	
Tegevussuund 6.1.5. Maakonnaülese, maakondade vahelise ja rahvusvahelise koostöös taristu arendamine.										
6.1.5.1. Maakonnaülese ja rahvusvahelise koostöö arendamine. Maakondade vaheline koostöö hõlmab peamiselt transpordi (ühenduvuse parendamiseks) ning ühist mainekujundust ja turismivaldkonna arendamist.	x	x	x	x	x	x		Riik, erasektor		
Tegevussuund 6.1.6. Valga-Koidula raudtee suurem kasutus reisijate- ja kaubaveol.										
6.1.6.1. Valga-Koidula raudtee suurem kasutus reisijate- ja kaubaveol.	x	x	x	x	x	x		Riik, erasektor	Eesti Raudtee	AS Operail, Elron, ettevõtjad
6.1.6.2. Raudteeliikluse arendamine ja Koidula-Valga raudtee trassi rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x	x		Riik	Eesti Raudtee	
6.1.6.3. Kiire reisirongühendus Tartu, Tallinna ja Riiaga. Võru - Põlva raudteetrassi rajamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid		
6.1.6.4. Koidula Raudteejaama ja Piirijaama vahelise kõnnitee rajamine.			x	x		x		Riik, erasektor	Transpordiamet	
Eesmärk 6.2. Keskkonnahoid ja ressursside säästlik kasutamine (sh põhjavee kaitse, jäätmehooldustaristu ja jäätmete töötlemise arendamine) ja maavarade säästlik kasutamine.										
Tegevussuund 6.2.1. Keskkonna hoidmine Võru maakonna looduskeskkonda ning ressursside väärtustavate, vääringdavate ja innovatiivsete lahenduste osakaalu kasv.										
6.2.1.1. Kestliku Võru linna visioon 2050 rakendamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Võru linn	
6.2.1.2. Ühisveevärgi ja ühiskanalisatsioonitaristu arendamine vastavalt omavalitsuste arengudokumentidele.	x	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, vee-ettevõtted	Vee-ettevõtted, KOV	
6.2.1.3. AS Võru Vesi investeringute strateegia 2025-2029 rakendamine.	x	x	x	x	x	x		AS Võru Vesi, KOVid, fondid, KIK, erasektor	AS Võru Vesi	KOVid, erasektor
6.2.1.4. Võru linna ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava rakendamine ja seire.	x	x	x	x	x	x	ÜVKA	MATA, KIK, RTK, fondid, KOV, AS Võru Vesi	AS Võru Vesi, Võru linn	KOV
6.2.1.5. Võru valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava rakendamine ja seire sh Parksepa Männi tänava ja Väimela Põllu tänava sadevee kanalisatsiooni ehitamine.	x	x	x	x	x	x	ÜVKA	MATA, KIK, RTK, KOV, fondid, VAKS OÜ, AS Võru Vesi	AS Võru Vesi, Võru vald	KOV

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Rekursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
6.2.1.6. Setomaa valla vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine ja ehitamine (Lüübniitsa, Pedaja tn Värskas, Võõpsu, Värskas puhasti rekonstrueerimine).	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Emajõe Veevärk, Setomaa vald, piirkondlik vee-ettevõtte	
6.2.1.7. Rõuge valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava rakendamine ja seire.	x	x	x	x	x		ÜVKA	MATA, KIK, RTK, KOV, fondid, AS Võru Vesi, Rõuge Kommunaalteenus OÜ	AS Võru Vesi, Rõuge Kommunaalteenus OÜ	KOV
6.2.1.8. Antsla valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava rakendamine ja seire.	x	x	x	x	x	x	ÜVKA	MATA, KIK, RTK, KOV, fondid, AS Võru Vesi	AS Võru Vesi	KOV
6.2.1.9. Jääkrestuse, kasutusest väljas olevate ohtlike ehitiste ja rajatiste likvideerimine.	x	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, omanikud	KOV, omanikud	
6.2.1.10. Võru maakonna jäätmekava rakendamine.	x	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, jäätmevaldajad	KOVid, riik	SA Võrumaa Arenduskeskus
6.2.1.11. Liigiti kogutavate ja biolagunevate jäätmete taristu arendamine.	x	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, jäätmevaldajad	Jäätmevaldajad, KOV	
6.2.1.12. Võru jäätme keskuse arendamine.	x	x	x					MATA, KIK, fondid, KOV, Võru Jäätme keskus	Võru Jäätme keskus	
6.2.1.13. Antsla jäätmejaama arendamine (kompostimisväljaku väljaehitamine, võimaluste loomine taaskasutuse edendamiseks).	x	x	x	x	x			Fondid, Antsla vald	Antsla vald	
6.2.1.14. Jäätmete kogumine ning jäätmekäitluse- ja veo korraldamine ning ajakohastamine.	x	x	x					Maakonna KOVid, KIK	Maakonna KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus
6.2.1.15. Võru linna haljastusjäätmete kompostimisväljaku arendamine (sh tehnika soetamine).	x	x	x				200 000	KOVid, MTÜd, fondid, erasektor	Võru linn	
6.2.1.16. Jäätmete liigiti kogumise taristu arendamine sh Vastseliina keskkonnajaam.	x	x	x	x	x		575 000	KOV, fondid	Võru vald	
Tegevussuund 6.2.2. Maastikumustris säilitamine, looduslike maastike, ristipuude ja muude looduslike pühapaikade hoidmine.										
6.2.2.1. Looduslike ujumiskohtade (järvede) tervendamise. Paraneb järvede Boose Suurjärv, Nässmetsa järv, Vana-Antsla Ülemine järv ja Tsooru järv looduslik seisund ning kasvab kasutus rekreatiivsetel eesmärkidel.	x	x					100 000	KOV, fondid	Antsla vald	
6.2.2.2. Koreli oja seisundi parandamine ja setetest puhastamine ning rohekoridori arendamine.	x	x	x	x	x	x	510 000	MATA, KOVid, fondid, erasektor	KOVid, fondid, erasektor	KOVid
6.2.2.3. Vanajõe ala arendus.	x	x	x	x	x	x	30 000	MATA, KOV, fondid	Võru linn	KOVid
6.2.2.4. Üldkasutatavate ujumis- ja kalastuskohtade ning rannaalade korrastamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Rõuge vald, Setomaa vald, Antsla vald	
6.2.2.5. Kasumetsa Terviseraja, teviklik arendamine.		x	x	x	x		100 000	KOV, fondid	Antsla vald	
Tegevussuund 6.2.3. Ettevõtete taristu toetusprogrammide käivitamine.										
6.2.3.1. Ettevõtete taristu toetusprogrammi käivitamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid		
Tegevussuund 6.2.4. Hajaasutuses veevarustuse ja kanalisatsiooni võimaluste loomine.										
6.2.4.1. Olemasolevate tuletõrje veevõtu kohtade parendamine Rõuge vallas.	x	x	x				50 000	KOV, fondid	Rõuge vald	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
6.2.4.2. Võru vallas tuletõrje veevõtukohtade ehitamine.	x	x	x	x	x		60 000	KOV, fondid	Võru vald	
6.2.4.3. Setomaa vallas tuletõrje veevõtukohtade ehitamine ja parendamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Setomaa vald	
6.2.4.4. Hajaasustusesvee- ja kanalisatsiooni võimaluste loomine, toetusmeetmed.	x	x	x	x	x	x		KOVid, riik	KOVid	
6.2.4.5. Tuletõrje veevõtukohtade rajamine Antsla vallas.	x	x	x					KOV, fondid	Antsla vald	
Tegevussuund 6.2.5. Sademevee nutikad lahendused.										
6.2.5.1. Sadevee-, maaparandussüsteemide arendamine.	x	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, vee-ettevõtted, omanikud	Vee-ettevõtted, KOV, omanikud	
6.2.5.2. Meetmed üleujutusohus olevate piirkondade probleemide lahendamiseks.	x	x	x	x	x	x	1000000	MATA, Maakonna KOVid, KIK	Maakonna KOVid	
Eesmärk 6.3. Maakonnas on suurenenud taastuvate energiaallikate kasutamine ning paranenud energiasäästlikkus.										
Tegevussuund 6.3.1. Taastuvenergeetika laiemi kasutuselevõtt.										
6.3.1.1. Soodustada hajaasustusega piirkonnas majapidamiste/kodude üleminekut alternatiivsetele taastuvatele energialiikidele.	x	x	x	x	x	x			KOVid	MKM
6.3.1.2. Setomaa munitsipaalobjektidele päiksepaneelide rajamine.	x	x	x	x	x	x	50 000	KOV, fondid, piirkondlikud energiatühistud	Setomaa vald	
Tegevussuund 6.3.2. Uuenduslike energia- ja keskkonnakasutuse põhimõtete rakendamine.										
6.3.2.1. Energiasästu propageerimine ning energiatõhususe edendamisele ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisele orienteeritud meetmete rakendamine.	x	x	x	x	x	x	100 000	KOV, fondid	KOVid	
6.3.2.2. Avalike ja munitsipaalhoonete ja -korterite rekonstrueerimine ja energiasäästlikkuse tõstmine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid	KOVid	
6.3.2.3. Hoonete energiasästu suurendamine.	x	x	x	x	x	x		KIK, fondid, omanikud	Omanikud	
6.3.2.4. Kaugküttesüsteemide energiatõhususe tõstmine.	x	x	x	x	x	x		KIK, fondid, omanikud	Kaugkütte teenusepakkujad	KOV
6.3.2.5. Rõuge katlamaja rekonstrueerimine ja küttelehenduste kaasajastamine.	x	x					500 000	KOV, fondid	OÜ Rõuge Kommunaal	Rõuge vald
6.3.2.6. Võru valla küldes ja alevikes tänavavalgustuse uuendamine ja laiendamine.	x	x	x	x	x		200 000	KOV, fondid	Võru vald	
6.3.2.7. Omavalitsuste kaugkütte arengukavade elluviimine.	x	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, teenuse pakkujad	Teenusepakkujad, KOV	
6.3.2.8. Võru linna soojusmajanduse arengukava 2016-2027 rakendamine ja seire.	x	x	x					AS Danpower Eesti, KOV, fondid	AS Danpower Eesti	
6.3.2.9. Väimela Tervisekeskuses teenuste arendamine sh ligipääsetavuse nõuete tagamine ja hoone energiatõhusaks rekonstrueerimine.	x	x	x	x			650 000	KOV, fondid	Võru vald	
6.3.2.10. Tänavavalgustuse kaasajastamine ja laiendamine vastavalt omavalitsuste arengudokumentidele.	x	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV	KOV, teenusepakkujad	
6.3.2.11. Meetmete rakendamine kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamiseks ning vastupidavusvõime edendamiseks.	x	x	x	x	x			KOV, fondid	KOVid	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Tegevussuund 6.3.3. Energia kättesaadavuse tagamine.										
6.3.3.1. Energia kättesaadavuse tagamine.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOVid, fondid	Riik, KOV, teenusepakkujad	
6.3.3.2. Võrkude läbilaskevõime suurendamine.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOVid, fondid	Riik, KOV, teenusepakkujad	
6.3.3.3. Taastuvenergia tootmisvõimekuse kasvatamine, et vähendada sõltuvust taastumatutest/fossiilsetest energiaallikatest.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOVid, fondid	Riik, KOV, teenusepakkujad	
Eesmärk 6.4. Inimeste erinevaid vajadusi arvestav ning ühiskonna sidusust ja turvatunnet tagav avalik ruum.										
Tegevussuund 6.4.1. Piirkonna-, kohalike- ja lähikeskuste teenuste võrgustiku arendamine.										
6.4.1.1. Piirkonna, kohalike ja lähikeskuste võrgustiku arendamine.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOV, fondid	Riik, KOV, SA Võrumaa Arenduskeskus	
Tegevussuund 6.4.2. Võru linna kui tugeva maakondliku keskuse arendamine.										
6.4.2.1. Võru linna kui maakondliku keskuse arendamine.	x	x	x	x	x	x		MATA, Riik, erasektor, KOVid	Võru linn, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid
Tegevussuund 6.4.3. Elutähtsate teenuste tagamine ja arendamine.										
6.4.3.1. Kriisilukordadeks valmisoleku suurendamine.	x	x	x	x	x	x		KOVid, MTÜd, fondid, erasektor	KOVid, MTÜd, fondid, erasektor	KOVid, MTÜd, fondid, erasektor
6.4.3.2. Ühistranspordisüsteemi vastavusse viimine elanike liikumisvajadustega.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOV	MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus	
6.4.3.3. Räpina mnt 20a territooriumile treening- ja kriisinenetuskeskuse rajamise toetamine.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOVid, fondid	Siseministeerium	KOVid
Tegevussuund 6.4.4. Riiklike struktuuride (ametid, inspeksioonid, kaitsevägi, Kaitseliit jne) kohalolu tagamine maakonnas.										
6.4.4.1. Riiklike struktuuride (ametid, inspeksioonid, kaitsevägi, Kaitseliit jne) kohalolu tagamine maakonnas.	x	x	x	x	x	x			Riik	KOVid
Tegevussuund 6.4.5. Avaliku ruumi arendamine.										
6.4.5.1. Liigirikkuse suurendamine linnakeskkonnas.	x	x	x					KOV, fondid	Võru linn	
6.4.5.2. Autotranspordile alternatiivsete liikumisvõimaluste propageerimine ja vastava taristu arendamine Võru linnas.	x	x	x				75 000	KOV, fondid	Võru linn	
6.4.5.3. Elamupiirkondadesse avalike mänguväljakute rajamine.	x	x	x				350 000	KOV, fondid, erasektor	Võru linn, erasektor	
Eesmärk 6.5. Maakondliku energia ja kliimakaava eesmärkide rakendamine										
Tegevussuund 6.5.1. Taastuvenergia tootmisvõimekuse kasvatamine, selleks vajalik võrkude läbilaskevõime ja taastuvenergia tarbimise osakaalu suurendamine, et tõsta energiajulgeolekut ning vähendada sõltuvust taastumata										
6.5.1.1. Taastuvenergia tootmisvõimekuse kasv ja võrkude läbilaskevõime tagamine.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOVid, fondid	Riik, KOV, teenusepakkujad	
Tegevussuund 6.5.2. Hoonete energiatõhususe suurendamine, mis tagatakse kortermajade ja avaliku sektori hoonete rekonstrueerimisega ja energiatõhusamaks muutmisega.										
6.5.2.1. Hoonete energiatõhususe suurendamine.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOVid, fondid	Riik, KOV, teenusepakkujad	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja		
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid	
Tegevussuund 6.5.3. Transpordi vajaduspõhise taristu ja korralduse arendamine. Selleks arendatakse ja rekonstrueeritakse teede- ja raudteetaristut ning viiakse läbi vajaduspõhise transpordi arendustegevusi.											
6.5.3.1. Transpordi vajaduspõhise taristu ja korralduse arendamine.	x	x	x	x	x	x		Riik, KOVid, fondid	Riik, KOV, teenusepakkujad		
7. Maine valdkond											
Eesmärk 7.1. Maakonna maine ja kommunikatsioonialane tegevus on süsteemne											
Tegevussuund 7.1. Organisatsioonidevaheline koostöö.											
7.1.1. Võru maakonna maine tööühma loomine (SA Võrumaa Arenduskeskuse ja KOV-ide kommunikatsioonispetsialistid).									SA Võrumaa Arenduskeskus, Maakonna KOVid		
7.1.2. Võru maakonna kommunikatsioonistrateegia pidev koostööstamine ja ajakohastamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, Maakonna KOVid		
7.1.3. Turundustegevuste pidev kaasajastamine maakonna omavalitsustes.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, riik	SA Võrumaa Arenduskeskus, Maakonna KOVid	Koostöös ülikoolidega	
7.1.4. Koostöö arendamine teiste Kagu-Eesti maakondadega.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, Maakonna KOVid	Valgamaa Arenduskeskus, Põlvamaa Arenduskeskus	
7.1.5. Maakonna tuntuse suurendamine luues kahel kultuuriruumil tugineva maakonna identiteedi.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, riik	SA Võrumaa Arenduskeskus, Maakonna KOVid	Maakonna eraisikud, ettevõtted, organisatsioonid	
7.1.6. Kokkulepete tegemine, mis piirkonnad ja inimgrupid on maakonna peamised kommunikatsiooni ja turunduse sihtrühmad.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, Maakonna KOVid	Koostöös ülikoolidega	
Tegevussuund 7.2. Võru maakonna maine seire.											
7.2.1. Maineuuringute koostamine.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, riik	SA Võrumaa Arenduskeskus, Maakonna KOVid	Koostöös ülikoolidega	
7.2.2. Ühtlustatud meetodil pidev meediamonitoring ja sotsiaalmeedia seire.	x	x	x	x	x	x		KOV, fondid, riik	SA Võrumaa Arenduskeskus, Maakonna KOVid		
Tegevussuund 7.3. Kõneisikute ja organisatsioonide strateegiline kaasamine piirkonna mainetegevustesse.											
7.3.1. Võru maakonna maine põhisõnumite lõimimine organisatsioonide turundusse.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, Maakonna KOVid, kohalikud ettevõtted, organisatsioonid ja kogukonnad	Maakonna eraisikud, ettevõtted, organisatsioonid	
7.3.2. Kõneisikute arvu kasvamine ja maakonna põhisõnumite võimendamine kogemuspõhiselt.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, maakonna KOVid, partnerid	Maakonna eraisikud, ettevõtted, organisatsioonid	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
8. PATEE tegevussuunad										
8.1. Võru maakonna turismi arendamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Võrumaa Tursimiliit kultuuri- ja spordi esindajad, ettevõtjate esindajad
8.2. Toiduvõrgustiku arendamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Võrumaa Talupidajate Liit
8.3. Puiduklastri arendamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Kagu-Eesti Puiduklaster
8.4. Noorte omaalgatuse ja ettevõtlikkuse arendamine.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Maakonna haridusasutused, turismiarendajad, kultuuri- ja spordi esindajad, ettevõtjate esindajad
8.5. Võru maakonna mainekujundus.	x	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Maakonna KOVid, haridusasutused, turismiarendajad, kultuuri- ja spordi esindajad, ettevõtjate esindajad
9. PEEK tegevussuunad										
9.1. Kood/Võru programmeerimiskooli rajamine ja IT-valdkonna edendamine.	x	x	x	x		x	3 199 125	KOV, partnerid, PEEK, MATA	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	MTÜ Tuleviku Tehnoloogiaharidus, MTÜ Võru HUUB, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS
9.2. Lõuna-Eesti aiasaaduste väärindamiskeskuse väljaarendamine.	x	x				x	4 000 000	KOV, partnerid, PEEK, MATA,	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	OÜ Aiasaaduste väärinduskeskus, Võrumaa Talupidajate Liit, Setomaa vald
9.3. Kagu-Eesti ettevõtluse ökosüsteemi arendamine.	x	x				x	5 082 445	KOV, partnerid, PEEK, MATA	TSENER, SA Võrumaa Arenduskeskus	Kagu-Eesti Puiduklaster, Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus, Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskus EWERS
9.4. Võru spaa ja vabaajakeskuse arendamine.	x	x						KOV, partnerid, PEEK	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Projekti partnerid
9.5. Lõuna-Eesti ettevõtlikud noored.	x	x	x			x	3 462 885	KOV, partnerid, PEEK, MATA	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Lõuna-Eesti MARO-d
9.6. Võrusoo tööstusala II etapi arendus.	x	x	x	x		x	1 750 000	PEEK, MATA, Võru linn, fondid	Võru linn	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasavad partnerid
9.7. Ettevõtluse edendamine Kagu-Eestis.	x	x	x	x		x	10 715 744	PEEK, MATA , KOVid, fondid, partnerid	Kagu-Eesti maakondade MAROd	KOVid, partnerid
9.8. Maakonnaülese kultuuriturismi marsruudi "Külävüü-kirävüü" väljaarendamine.	x	x	x	x		x	3 968 322	KOV, partnerid, PEEK, MATA	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Tartumaa Turism, UMA MEKK (Võrumaa Talupidajate Liit), MTÜ Seto Küük, SA Võru Instituut, turismiettevõtjad
9.9. Välisturuvõimekusega turismiettevõtluse arendamine ja Lõuna-Eesti turismitoodete turundamine madalhooajal.	x	x	x	x		x	1 287 735	KOV, partnerid, PEEK, MATA	SA Tartumaa Turism	KOVid, MAROd, SA Võrumaa Arenduskeskus, turismiettevõtjad
9.10. Lõuna-Eesti ettevõtlus- ja elukeskkonna arendamine.		x	x	x	x	x	6 417 465	PEEK, MATA , KOVid, fondid, partnerid	Lõuna-Eesti maakondade MAROd	KOVid, partnerid, Ewers / Tsenter, MTÜ Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus, MTÜ Võru Loomeselts
9.11. Lõuna-Eesti ettevõtilikud noored 2,0.		x	x	x	x	x	3 608 366	KOV, partnerid, PEEK, MATA 70 778 EUR sh 2026 10 000 EUR	KOVid , SA Võrumaa Arenduskeskus	Lõuna-Eesti MARO-d
10. Kagu-Eesti programmi tegevussuunad										
10.1 Spetsialistide toetusprogramm.								Kagu-Eesti programm	KOVid	
10.2. Mainekava tegevused.	x	x	x	x	x	x		Kagu-Eesti programm	Arenduskeskused	
10.2.1. Puhketurism.	x	x	x	x	x	x		Kagu-Eesti programm	SA Valgamaa Arenguagentuur	SA Põlvamaa Arenduskeskus, SA Võrumaa Arenduskeskus
10.2.2. Kaugtöövõrgustik Kupland.	x	x	x	x	x	x		Kagu-Eesti programm	SA Põlvamaa Arenduskeskus	SA Valgamaa Arenguagentuur, SA Võrumaa Arenduskeskus
10.2.3. Investeeringute kaasamine ning tööstusala turundus ja arendamine.	x	x	x	x	x	x		Kagu-Eesti programm	SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Valgamaa Arenguagentuur, SA Põlvamaa Arenduskeskus
11. Setomaa programmi rakendamine										
11.1. Setomaa programmi rakendamine.	x	x	x	x	x	x		Setomaa programm	SA Võrumaa Arenduskeskus	
11.2. Noored Setomaale programmi arendus	x	x	x	x	x	x			Setomaa vald, SA Võrumaa Arenduskeskus, ministerium	
12. Pärimuskultuuri programmide rakendamine										
12.1. Setomaa pärimuskultuuri programmi rakendamine.	x	x	x	x	x	x		Eesti Rahvakultuuri Keskus, Kultuuriministerium	Eesti Rahvakultuuri Keskus	

Tegevus	2025	2026	2027	2028	2029	2029+	KOKKU	Ressursid	Teostaja	
								Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
12.2. Vana-Võromaa pärimuskultuuri programmi rakendamine.	x	x	x	x	x	x		Eesti Rahvakultuuri Keskus, Kultuuriministeerium	Eesti Rahvakultuuri Keskus	

Kasutatud lühendid:

KOV- kohalik omavalitsus

MTÜ- mittetulundusühing

PPA- Politsei- ja Piirivalveamet

MATA- maakonna arengustrateegia elluviimise toetusmeede

ANDRAS- Eesti täiskasvanute koolitajate assotsiatsioon

HTM- Haridus- ja Teadusministeerium

MKM- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

RaM- Rahandusministeerium

KaM- Kaitseministeerium

REHO- regionaalhalduse osakond

MARO- maakondlikud arendusorganisatsioonid

TIK- turismiinfo keskus

EAS- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

ERR- Eesti Rahvusringhääling

IVEK- Ida-Viru Ettevõtluskeskus

ENTK- Eesti Noorsootöö Keskus

ENL- Eesti Noorteühenduste Liit

KIK- Keskkonnainvesteeringute Keskus

SAP- Setomaa arengu programm

RMK- Riigimetsa Majandamise Keskus

KIVA- Kiusamisvaba Kool

TAI- Tervise Arengu Instituut

RTK- Riigi Tugiteenuste Keskus

OSKA- Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteem

HARNO- Haridus- ja Noorteamet

JUHAN- Täienduskoolituste infosüsteem